

tribuna

Cena 10 din

... saj liubezen je bolezen,
ki se ozdraviti ne da ...

Nevaren zaveznik

Bilo je leto dni po hudih demonstracijah italijanskih fašistov, ko so ob obliži Tenze delov. in ljudje Velike Britanije čakali na moža, ki jih je že tolikokrat iznenadil v njihovi bližnji zgo. dovin in postavil diplomatske prognoze na glavo. Človek, ki so ga med vojno predstavljali nekateri kot mladega ponosnega sina balkanskih gor, drugi zopet kot temnolaso vitko dekle in tretji kot starca in očaka — o tem ve mnogo povedati angleški zvezni oficir, ki je leta 1943 prvi prišel v Glavni štab NOV — je ob prihodu v zavezniško deželo smatral za svojo prvo dolžnost pokloniti se svojim vojniškim tovarišem, ki so se skupno z njim borili za idejo miru in svobode. Angleži so bogato in toplo sprejeli svojega zaveznika.

Ob istem času pa so na tržaskih ulicah in v raznih italijanskih mestih fašisti kričali svoje že izrabljene parole in skupaj z iredentisti širom Italije skušali zmanjšati pomen Titovega obiska v Angliji. Staro zavezništvo bi znalo biti nevarno italijanskim težnjam. Njihove spletke v Atenah niso uspeli. Balkanski pakt je stvarnost. Niso se pozabili svoje afriške odisejane in hudih izgub v črnogorskih hribih in se bojijo, da bi jih še kdaj mogla doleteti skupna akcija!

Študenti se zelo čudimo kratkovidni politiki italijanske vlade. Ali ni prav njen največji interes, da ima med svojo državo in mejami sovjetskega bloka močno in zavezniško državo? Ali pa računajo Italijani, da jim bo zgodovina nudila možnost, da še enkrat obrnejo svojo zastavo in izdajo zaveznika, za ceno jadranskih obal?

Po vsem tem nas to ne bi prav nič čudilo, ker smo se že kar navadili na italijansko spletkarje.

105 novih članov ZŠJ

20. marca je bila ustanovna skupščina Zdrženja Sol za medicinske sestre, fizioterapevte in rentgenske tehnike. Po živahni diskusiji o problemih študija so izvolili 7-članski odbor in nadzorni odbor. Zdrženje ima 105 članov.

Kongres Francoske študentske unije

Na kongres Studentske unije Francije, ki se bo začel šestega aprila v Rouenu, bo zveza študentov Jugoslavije poslala dva delegata. Delegacija bo odpotovala skupaj s študentsko nogometno reprezentanco, ki bo z reprezentanti francoskih študentov odigrala povratno tekmo v Rouenu.

Podpiramo
upravičene zahteve

Študenti z Univerze in ostalih visokih šol smo se doslej prav malo zanimali za življenje naših študentov Sol za medicinske sestre, fizioterapevte in rentgenske tehnike. Na teh solah študirajo tovariške, ki so zaključile višjo gimnazijo in imajo zrelostni izpit. Zato je povsem razumljivo, da mora popolni srednješolski izobrazbi slediti ustrezna višja izobrazba v okviru medicinske stroke, kateri so se posvetile. Raven študijskega programa na posameznih solah sicer ustreza namenu stroke in splošni srednješolski izobrazbi, nikakor pa temu ne odgovarja študijski režim, pedagoške metode in hišni red v internatu, kjer študentke stanujejo skupaj z dijakinjami iz Sole za medicinske sestre, ki ima značaj srednje strokovne šole.

Ob vsem tem je razumljivo, da so bili sklepi in zahteve, ki so jih študentke sprejele na ustanovni skupščini Zdrženja Sol 20. marca, popolnoma upravičene. Zahtevajo, da dobi njihove šole status višjih šol, kakršnega ima n. pr. Višja pedagoška šola. Tudi na to šolo prihajajo absolventi srednje šole z veliko maturo, ki so polnoletni in zato zanje ni primeren študijski režim z dijakimi knjižnicami in redovalnim sistemom, kakršen je na srednjih solah. Zato so tudi študentke omenjenih treh sol upravičene zahtevati tiste pogoje, kakršne imajo študenti VPS.

Ker stanujejo študentke teh sol skupaj z dijakinjami, morajo izpolnjevati tudi isti hišni red kot gojenke v starosti od 14 do 18. leta. Učenje jim je dovoljeno predvsem ob določenih urah, spat morajo ob 21. uri, v jedil. (Nadaljevanje na 2. strani)

Izlet v Istro

Lanski izlet kolegijskega na Primorsko

Študentski svet na Student. skem naselju bo organiziral 1. maja izlet v Istro. JLA bo dala študentom na razpolago 5 kamionov. Podoben izlet agiti. tacijskega značaja so študentje iz Akademkega kolegija in iz Studentskega naselja organizirali že v lanskem letu ob 1. maju po Soški in Vipavski dolini.

SEJA UNIVERZITETNEGA ODBORA

61 strokovnih praks v tujini

26. marca je bila seja Univerzitetnega odbora ZŠJ, ki je obravnavala program in delo Odbora za mednarodne zveze. Univerzitetni odbor je tudi potrdil sestavo odborov za ekonomsko-socialna, kulturno-prosvetna in športna vprašanja.

Nato je Univerzitetni odbor osnoval tiskovni kolegij s tremi člani: Boris Mikoš, Boris Lipužič in Djuro Vrbovac. Urednik lista pa bo odslej Primož Kuzak, študent fil. fakultete, ki je bil tudi kooptiran za člana UO ZŠJ.

Zatem je tov. Pavle Segula poročal o načrtih Odbora za

mednarodne zveze. V njegovem sestavu so oddelki za strokovne prakse, turizem, propagando ter splošni oddelki in Klub za Zdržene narode pri ZŠJ. Odbor za mednarodne zveze je koordinacijsko telo Zveze študentov, ki usmerja mednarodno aktivnost in sodelovanje študentov — članov ZŠJ.

Univerzitetni odbor je obravnaval osnutek pravilnika poslovanja Odbora za mednarodne zveze ter ga sprejel z nekaterimi popravki. Iz tega pravilnika povzemamo nekaj misli.

Prvi člen govori o priporočilih, ki jih žele člani ZŠJ od svo-

jih združenj v zvezi s svojim odhodom v inozemstvo. Pravilnik nadalje dopušča možnost ustanovitve oddelkov za mednarodno sodelovanje v združenjih na fakultetah, ki lahko vzpostavljajo stike z ustreznimi študentskimi organizacijami v inozemstvu.

Zveza študentov Jugoslavije je član mednarodnih študentskih organizacij: j. IAESE in AIESEC, ki posreduje tehnike in ekonomske prakse. Za letošnje leto je na razpolago 28 tehničnih praks, 25 praks za medicince in 8 mest za ekonomiste. Potrebno bi bilo zagotoviti obisk v inozemstvu tudi študentom likovne a. demije, filologije, geografije in umetnostne zgodovine v obliki prakse oz. ekskurzije.

Člani UO so disutirali tudi o vprašanju fondov za strokovne ekskurzije, ki so zaželene, kolikor jih financirajo dekanati oz. ustrezne institucije. Nekele razdrženja pa so začela razmišljati, kako bi z lastnimi sredstvi rešila to vprašanje. Po nekod so ustvarili v ta namen ekskurzijske fondove. Univerzitetni odbor je sklenil, da se mora preprečiti vsako zbiranje sredstev v obliki prošanj podjetjem in ustanovam v kakršni koli namen brez vednosti in odobritve UO ZŠJ.

Univerzitetni odbor bo v kratkem sestavil delegacijo, ki bo odšla v septembru v Grčijo in v Turčijo.

Se eno društvo

Pred dnevi je bil ustanovni občni zbor društva belokranjskih študentov. Ustanovili so dramsko in folklorno skupino in bi se radi čimprej pripravili na kulturno prireditve, s katero bi gostovali v domačih krajih. Organizirali bodo več predavanj za dijake na črnomorski gimnaziji in priredili več izletov v Belo Krajino.

Moderna avtomobilska cesta v no tnanosti Urugvaja

Urugvajski študenti v Ljubljani

Uspehi socialistične partije Urugvaja — Oblast je v rokah fevdalnih veleposestnikov in buržoazije — Informbirojevska KP se veže z reakcionarno buržoazijo — Težaven socialni položaj študentov — SPU za samostojno pot v socializem — Notranje razmere v republiki — Zakup za devetdesetlet let — Urugvaj in sosedne države

Predstavniki CK LMS in UO ZŠJ so 27. III. sprejeli delegacijo Socialistične partije Urugvaja, ki se je mudila v Jugoslaviji. V delegaciji so bili Humberto Maltegui, član vodstva SPU ter g. Daniel Diaz in gđ. Hebe Kofmann člana Izvršnega komiteja mladinske sekcije SPU.

Gostje so si med bivanjem v Ljubljani ogledali mesto in se seznanili s predstavniki Sveta za znanost in kulturo LRS ter s članom Izvršnega sveta dr. Jožetom Potrčem.

Predstavniki STU so na poti po Angliji, Nemčiji, Franciji in drugih evropskih državah že 6 mesecev. Pred odhodom v domovino se nameravajo udeležiti še kongresa Socialistične internacionale v Parizu.

Med bivanjem v Ljubljani so imeli gostje krajši pogovor za izmenjavo informacij ter so nam v kratkih oblikih nakazali razmere v svoji domovini, odgovarjajoč na postavljena vprašanja.

Kaj nam lahko poveste o socialistični mladinski organizaciji?

Odgovor: Socialistična partija Urugvaja obstoja od leta 1910. V okviru stranke je od časa obdobja mladinske sekcije. Leta 1948 mladinske sekcije ni bilo, znova pa je začela živeti leta 1950. Jasno je torej, da si ta sekcija doslej ni mogla pridobiti mnogo izkušenj.

Članstvo mladinske sekcije tvorijo predvsem študenti in intelektualci. Delavci in kmetovi je malo, tudi zanimanja za politično udejstvovanje primanjkuje. To velja zlasti za delavsko mladino.

Vodstvo mladinske sekcije se zaveda, da se socialistično gibanje brez delavske razrede ne more razvijati, zato si prizadeva, da potegne čimveč članstva iz teh vrst.

Dogodki preteklega leta (stavke) kažejo razveseljivo dejstvo, da se ljudstvo prebujajo, delavci so se počasi zavedali, da imajo pred seboj važne naloge, ki jih

Naše pripombe

k osnutku zakona o verskih skupnostih

Verske šole ne morejo dobiti večjih pravic kot društva. Ne soglašamo, da bi študente verskih šol izenačevali z nami. Zakon naj zahteva privolitve obeh staršev za versko vzgojo otrok!

Strokovno ideološki klub združuje študentov prava je organizacija o osnutku zakona o verskih skupnostih v FLRJ.

Debatna je bila tolikanj živahna, da so nekateri umirjeni kolegi s strahom pričakovali, kakšen bo zaključek. Ob tem pa je potrebno poudariti, da so vsi študenti izhajali iz enotnega stališča, naj se položaj verskih skupnosti regulira na način, ki bo ustrežal socialistični državi.

Glavna sporna misel je bila v tem, ali naj se gojenecem verskih šol prizna status študenta

Zagrebski geografski priredbo v Ljubljano

Študentski geografski klub v Ljubljani bo priredil ekskurzijo za študentski klub iste stroke iz Zagreba, ki pride v Slovenijo na obisk 11. aprila s 40 člansko skupino. Tudi Študentski geografski klub Jovan Cvijića iz Beograda bo vrnil obisk študentom geografije iz Ljubljane v drugi polovici aprila. Stiki med študentskimi geografskimi klubi se utrjujejo z ekskurzijami, izmenjavo strokovnih publikacij in študentskega tiska.

Nadaljnji predlog je bil, da se vrstni red 1. čl. spremeni tako, da bi bili v tem členu najprej omenjeni državljani, ki ne pripadajo nobeni verski organizaciji. To so utemeljevali s tem, da je število državljanov, ki ne pripadajo nobeni verski skupnosti, iz dneva v dan večje.

Glede obiskovanja verouka in verskih obredov mladostnih oseb so tovariši predlagali, da naj se zahteva privolitve obeh staršev. Praksa iz preteklosti kaže, da so bile enostranske odločitve povod raznim neustreznim preklencem v časopisju.

V pogledu dodeljevanja pomoči od zveznega in republiškega izvršnega sveta so predlagali, da mora biti v sklepu razviden namen, za katerega se pomoč daje, ne pa da je namen lahko označen, kot to predvideva osnutek. To naj bi versko skupnost vezalo na to, da pomoč uporabi v namene, za katere je pomoč prejela.

Pravno neutemeljeno pa je, da lahko sklep LO v primeru pritožbe ponovno pretrese svet višjega ljudskega odbora, kot to predvideva osnutek v primeru nespornosti ljudskega odbora z verskim zastopnikom glede zvonjenja. Mnenja so bili, da bi podrobnosti, kot je zvonjenje in podobno, zakon lahko prepustil presoji republiških izvršnih svetov.

Vabimo še ostala Zdrženja, da o tem poveda svoje mnenje ter da na ta način preprečimo, da bi se gojenici mistike in zaostalosti izenačevali z nami.

Medfakultetna konferenca pravnikov

Ta mesec bo v Beogradu medfakultetna konferenca študentov prava. Na tej konferenci, katere se bodo udeležili tudi naši predstavniki, bodo skušali dokončno vskladiti študij in študijski režim na posameznih univerzah. Govorili bodo tudi o delu posameznih združenj. Ustanovljen bo koordinacijski odbor, ki to vse predloži predelal in predložil fakultetnim oblastem posamezne ukrepe za odpravo razlik in pomanjkljivosti v učnem načrtu.

Univerza v Kairu zaprta

Univerzo v Kairu so z izjemno medicinske in prirodoslovne fakultete do nadaljnjega zaprli. Na univerzitetnem dvorišču je namreč prišlo do spopada med pripadniki muslimanskih bratov in njihovimi nasprotniki, pri katerem so bili trije študenti poškodovani.

LEP SPREJEM

naših geografov v Beogradu

Bili smo gostje geografskega kluba »Jovan Cvijić«

Te dni se je vrnila v Ljubljano skupina študentov-geografov, članov geografskega kluba, ki je na povabilo geografskega kluba »Jovan Cvijić« obiskala Beograd.

Prav gotovo je, da ni ob zaključku zimskega semestra, ko se je snoval naš klub, se nihče slutil, da bo ta v kratkem času odigral važno vlogo v zblizanju študentov dveh bratskih republik, ki jih sicer ločijo razdalje, približujejo pa enaki pogoji dela in življenja. Obiskali smo beografske tovaršice predvsem zato, da se spoznamo, izmenjamo svoje misli, se pogovorimo o problemih dela na obeh univerzah in si zgradimo konkretne naloge. Naš obisk je imel predvsem namen: prekriti s sturo prakso stikov na daljave, ki so ostali bolj ali manj mrtvi, temveč položiti temelje takim vezem, ki bodo ostale trajne.

Ko smo opravljali to svojo prijetno nalogo, se seveda nismo zapirali v kabinetske razglabljanja. Ogledali smo si Beograd. Ogled po Beogradu je vodil tov. asistent Vasović.

Napomembnejši dogodke tega dne pa je bila seja odbora obeh klubov. Po poročilu o delu kluba Jovan Cvijić smo ugotovili navedeno zanimivo dejstvo, da je potekalo dosedanje delo obeh klubov, dasi ni bilo nobene koordinacije, vendar je isti smeri. Razlika je samo v tem, da so imeli beograjski tovaršice delo mnogo bolj organizirano in so zato tudi želi večje uspehe. Naj navedem kot primer dobre organizacije samo to, da imajo urejeno klubsko knjižnico, prireajo predavanja tudi za občinstvo, vrte ozke filme itd.

Glavni sklepi so bili sledeči:

1. Uredili bomo zamenjavo tiska in boljših referatov.

2. Populirizirali bomo priznanje avtorje in njih dela iz drugih republik.

3. Izvedli bomo zamenjavo študentov na ekskurzijah, ki jih financira država.

4. Organizirali bomo skupno ekskurzijo po Jugoslaviji.

Beograjski tovaršice so nam priredili družabni večer s kulturnim programom. In kaj smo stori mi za uresničenje gornjih sklepov? Povabili smo jih na obisk v Slovenijo. K nam pridejo v dnehi od 15-30 aprila.

Tretji in zadnji dan je bil posvečen ekskurziji na Avalo. Ni

kakor ne smemo pozabiti imena univ. prof. Pere Jovanovića, ki je kljub svojim letom in boleznim prevzel nalogo voditelja te ekskurzije. Tudi njemu, kot prof. dr. Milojeviću, asistentu Vasoviću, kolegom študentom in vsem ostalim naj bo na tem mestu izrečena iskrena zahvala.

Ce hočemo ob koncu povedati še nekaj misli o naših vtisih iz Beograda, moramo reči samo to, da so navede ugodni. Poudariti je treba, da smo doživeli tako od tovaršev, ki so nas povabili, kot njihovih profesorjev, prisrčen sprejem. Potrdili so se, da nam v vsakem pogledu napravijo obisk prijetnejši. Razšli se nismo kot gostje, ampak kot dobri prijatelji.

Vtisi iz Amerike

Združenje prirodoslovno-matematične fakultete je 2. t. m. organiziralo v Balkonski dvorani Univerze predavanje univ. prof. dr. Svetozarja Ilesića »O vtisih iz Amerike«. Studente so z zanimanjem sledili predavanju. Podobno predavanje o vtisih iz Italije ter o astronomiji in reakcionarni vlogi Vatikanu do te vede je v prejšnjem semestru imel za študente te fakultete univ. prof. dr. Dominko. Sodelovanje med Združenjem ZSJ in fakultetnim svetom je zelo plodno.

Sredstva, klubi, izleti

ZSJ stoji pred važnimi nalogami. Prekriti moramo z dosedanjim prakso dela v okviru univ. in reimo stopiti pred javnost. Najvažnejšo vlogo bodo morali pri tem odigrati naša združenja izven Ljubljane. To nam ne narekuje samo vloga naše organizacije, temveč tudi gospodarska nujnost.

Vedeti moramo, da se naše menze in domovi ne morejo prebiti brez podpore, pri tem pa nastaja vprašanje, od kod naj te podpore dobimo.

Naša organizacija, predvsem pa kuratorji, se obrača na razne forme za pomoč, med drugimi tudi na MLO Ljubljana. Ljubljanski MLO je sicer doslej večkrat velikičino prisločil na pomoč, vendar upravičeno postavlja vprašanje, ali je dolžan samo on nositi večji

Koncert za ZSJ

25. marca je koncertna poslovalnica Slovenske filharmonije priredila koncert za ZSJ. Na sporedu je bila Beethovnova 5. simfonija, Gershwinov Koncert za klavir in orkester ter Ravelov Bolero. Dirigiral sta Jakob Cipci in Uroš Prevorsek, gostoval pa je pianist dr. Andrija Preger iz Beograda. Velika udeležba in aplavz ob izvajanju skladb dokazujeta, da se študentje zelo zanimajo za glasbeno umetnost. Zato bo kulturno-prosvetni odbor ZSJ Univerze organiziral za člane ZSJ še več podobnih koncertov.

NAROČNIKOM

Naša Uprava se je odločila, da vkljub splošni in znatni podražitvi papirja na trgu lista ne bo podražila. Zato pa ponovno prosimo vse, ki so se na naš list naročili, da čimprej poravnajo zaostalo in tekočo naročnino, ki jo lahko vplačajo vsak dan od 12. do 13. ure v prostorih naše Uprave ali pa nakazujejo po čekovni položnici na naš tekoči račun KB 606-T-841. Prosim obdore Združenj, da se naprej širijo naše glasilo med svojim članstvom.

Tribuna je že dosegla naklado 2500 izvodov in je tako preselila naklado nekaterih znanih listov. S povečanjem števila naročnikov nam bo mogoče brez podražitve izboljšati list. Uprava lista bo dala v prodajo list tudi po prodajalnih podjetjih Jugoreklam, da bi ga lahko dobili vsi, ki jim ga slaba koltozasta po fakultetah ne more dati. Vahimo vse, da se naročijo na list tudi preko poletja in tako ostanejo v stalnem stiku z organizacijo.

ZBERI, KAR IMAS

Prenehajmo s partikularističnimi težnjami in osnujmo centralno knjižnico

Študente kemije je letos nekaj študijskih vprašanj močno razgibal. Kot glavni sta bili sproženi vprašanje knjižnice in učbenega načrta.

O knjižnici, ki je prvi pogoj za vsako resno delo v kemiji, je bila debata na prvi redni letni skupni izidni ZSJ — Združenja kemikov. Tam smo formilirali zamisli o knjižnici in jih poslali dekanatu Fakultete za kemijo. Pred kakšnim mesecem pa se je vprašanje knjižnice pričelo urejevati, toda na dokaj čuden način. Knjižnica (v kolikor je bila) se je namreč razdelila na sedem institutov fakultete. Le kjer so se križali interesi institutov, je ostala centralna. Sicer so nam sporočili, da je to zašila rešitev, vendar je videti, da bo dolgotrajna.

V stari Jugoslaviji je bila v pravem pomenu besede le ena kemijska knjižnica na kemijemskem oddelku Tehnične fakultete, kjer se je zbrala lepa zbirka knjig in revij,

posebno če upoštevamo, kako mahučevsko so bile obravnavane tedaj naravoslovne vede. To je osnova sedanje knjižnice na Fakulteti za kemijo.

Po osvoboditvi pa se je začela prevelika delitev na razne institute in knjižnice. Tako so ogromna sredstva, ki so bila uporabljena za nabavo literature, popolnoma nesistematsko in neracionalno izkoriščena. Posebno slab položaj je pri periodikah. V glavnem je literatura porazdeljena na fakulteto za kemijo, Centralno tehnično knjižnico, Kemijski institut, Medicinske Visoke šole, Kemijski institut SAZU, Institut za fiziko in v zadnjem času se pojavlja še četrta faktor — Kemijski oddelki Prirodoslovno-matematične fakultete. Poglavitna napaka je neistematsko in nekoordinirano nabavljanje. Imamo mnogo publikacij v več izvodih, ko bi bil eden dovolj za vsa Slovenijo in Ljubljano, hkrati pa nekaterih važnih knjig in revij sploh nimamo. Kot primer bi lahko naveli »Journal of American Chemical Society 1952«, ki je v Ljubljani vsaj v treh izvodih. En izvod bi popolnoma zadostil!

Druge slaba stran te drobitve je, da moraj, če potrebujemo kakšne podatke iz literature, letati po celi Ljubljani, da izve, kje se sploh kaj nahaja. Vzemimo kar grotesknen primer »Chemisches Zentralblatt«. Ta najpopolnejši referatni časopis ima komplet knjižnjo za kemijo od l. 1890 do 1943. Pozvoje letnike pa imajo skoraj vse zgoraj omenjene ustanove, vsaka po nekaj letničkah. Fakulteta na nobenega. Menimo, da je za Ljubljano potrebnih več izvodov »Chemisches Zentralblatt« (dva — tri), da pa je treba zbirko nadaljevati tam, kjer obstaja že nekaj milijonov vredna zaloga. O škodljivosti takega stanja okrog kemijske literature bi lahko zbrali mnogo podatkov. Vsak, ki ima le malo stika s problemi kemije, bi vedel o tem povzeti. Rešitev vidimo v ustanovitvi Centralne kemijske knjižnice, ki

morali pa bodo tudi klubi sami za to kaj več storiti. O teh nalogah smo že enkrat pisali v našem listu, a rezultatov žal ni bilo. Še sedaj morajo odbori resno razmišljati o delu v počitnicah. Potrebno pred važnim vprašanjem — kako zainteresirati te forme za dobičkanje potrebne pomoči. Potrebno jih bo seveda najprej seznaniti s tem, da so dolžni skrbeti za študente — njihove občane in morda ne bi bilo neumestno, da bi jih študenti spomnili na to za zborih volivcev. To so bistvena vprašanja za slehernega študenta in nalogo, ki t. m. padajo na nas, nikakor ne smemo zametavati. Cesto so naši oblastni forumi denarino sila šibki, vendar ne bomo smeli popuščati v naših upravičenih zahtevah. Ne bi bilo pa neumestno, da tudi naša podjetja spregovore v tem kako besedo v večji meri, kot je to bilo do sedaj. Nekatera podjetja dajejo »vsoke vso« za reklamo, predelavo izločbo, nagrade najpričnejšim društvom itd. Mar jim ni prav nič mar, kaj živijo naši študenti, ki bodo morali jutri v njihovih podjetjih prevzeti odgovorne naloge? Neke kolegijske je nedavno dejala v zvezi s temi problemi, da naša podjetja nerada dajejo podpore študentom, ker smo premalo poznani v javnosti in ne pomenimo dovolj. Mnoga podjetja se pri tem sklicujejo na svoje pravilnike in uredbe, ki pa so čisto taki, da ne prepuščajo mihi, pač pa le slone.

Da bi nam kdorkoli kaj dal samo zaradi lepih besed, je malo verjetno. Potrebno je, da študenti začnemo z resnim delom in preidemo iz pasivnosti v domačih krajih v močno politično, kulturno in

športno avantgardo. V ta namen bodo začele naše kulturne skupine z gostovanji izven Ljubljane. Naša združenja in klubi v teh krajih bodo seveda morali poskrbeti za njih finančni uspeh — za udeležbo na prireditvah, za čim cenejši prevoz in ceno hrane. Pobjaviti je treba v tem pogledu novomeški klub, ki si v tej smeri resno prizadeva. Prebivalci študentskega naselja pripravljajo ekskurzijo s kulturnim programom po Primorskem ter bi bilo primerno, da bi jih spomnili tudi kolegijski.

Razmišljati moramo o organizaciji študentskega tedna ali čem podobnem, kot so to delali kolegi v preteklosti pod parolo: »Za slovensko univerzo«. V takem tednu, ki naj bi mu predsedoval kdo od naših vidnih predstavnikov, bi morali seznaniti vso javnost s našimi problemi. Nastopati bi morali s kulturnimi in športnimi prireditvami, apelirati na vse ustanove za pomoč itd. Stvar bi lahko izpeljali nekako tako kot RK.

Ob tej priložnosti bi bilo potrebno omeniti nezdruženo finančno poslovanje naših združenj v Ljubljani in izven nje. Vsakdo »čica« ne glede na važnost namena, ki ga pri tem zasleduje. Prav gotovo so centralni problemi važnejši, tega naj se zavedo vsi, ter dosledno izvajajo sklep UO, ker nas tako poslovanje spravlja v čudno luč in tudi ne prinaša pravih koristi.

Prav bi bilo, da o gornjih problemih naši klubi razmišljajo, sprejmejo konkretne sklepe in začno z delom pod parolo: »V boj za afirmacijo v javnosti«. Le ta način nam bo prinesel koristi, kajti časi, ko so dotacije deževalo, so minili.

Sinkovec Janez

Še o strokovni literaturi

V drugi številki Tribune je izšel članek o vprašanju učbenikov na medicini. Cutim potrebo, da poskusim kolegov izvajanja deloma dopolniti, deloma pa obravnavati to vprašanje še z druge perspektive.

Vprašanje učbenikov na medicini je sicer problem, a se mi ne zdi najhujši. Dobra strokovna knjiga v slovenščini je vsekakor izvrstni učni pripomoček, a pri zahtevi po njej ne smemo pozabljati na več stvari:

Prvič: naša medicinska visola sola je se zelo mlada. Pricakovati, da bi lahko v tako kratkem času dobili študentje v glavnem vso potrebno strokovno literaturo — bodisi originalna domača dela ali prevode oziroma izvečke iz tujih učbenikov — je pač povsem iluzorno! Za to se dolgo ne bo niti časa, še manj pa denarja.

Vendar pa so po osvoboditvi izšle knjige, priročniki in skripti za 15 od 27 predmetov na medicini. (Napisi so jih predavatelji.)

Sedaj se čuti zlasti v prvih dveh letnikih, kjer vsebuje pro-

gram predvsem teoretične predmete, marsikje pa tudi v kliničnih semestrih. Če že ni mogoče sestaviti obsejnejšega učbenika, bi bili zaželeni tudi manjši pri-spevki ali vsaj (v nižjih letnikih) priročniki za vaje, ki so nrecje specifične za posamezne institute. S tem bi postalo praktično delo gotovo bolj plodno, navodila za vaje pa bolj razumljiva — ali pa bi morda celo lahko odpadla?

Na drugi strani pa se mi zdi, da bi se tudi pri bolj ugodnih razmerah v našem strokovnem slovstvu medicince pri temeljitosti študiju ne mogel zanašati zgolj na eno samo knjigo — ne pri vseh, pač pa pri večini predmetov! S knjigo in s predavanji nam profesorji skušajo pač ne kazati smernice za študij. Medicijska veda pa je danes že preobširna v večini svojih vej, da bi lahko (tudi samo za praktična) važna dognanja strpal v 500 strani odlične slovenske knjige. In čeprav ima vsak profesor svoje »konjčke« (ki bi jih — priznava — vsi radi obvladali (Nadaljevanje na 6. strani)

RES JE, PA VENDARLE...

Da nam slavistom ne bi kdo preveč zavidal, kako poceni si polnimo z lepimi knjigami naše skromne knjižnice, se mi zdi potrebno nekoliko pojasniti. Tretjemu odgovoru v drugem članku »Bili funkcionar ni monopol...« (Tribuna 5) sicer ni kaj oporekati, le da je sestavljen s takino juridično fineso, da potrebuje komentarja. Stavek »kar se tiče slavistov, so si oni to stvar že zdomaj uredili in dobivajo vse knjige, ki jih je mogoče dobiti po znižanih cenah, na ta način« se mora edino pravilno (kolikor vem) razumeti le tako: med knjige, ki jih je mogoče dobiti po znižanih cenah, moramo doslej vrstiti žal samo 8. smopis Slovenskega biografskega leksikona, ki nam ga je Slovenska akademija znanosti in umetnosti dala za polovično ceno (že od nekdaj smo imeli študenti tam 20% popusta). Vse drugo so pa za zdaj samo le naše pobožne želje...

Združenje študentov kemije

Zadnjič o Senki Vojvodič

»TRIBUNA« je v svojih številkah z dne 13. XI, 30. XI. in 15. XII. 1952 pod naslovom: »Tovaršice, odgovorite!«, »Tovaršice odgovarjamo«, in »Zelite res imeti takega človeka v svoji sredini?« poročala o primeru Vojvodič Senke. Omenjeni članki vsebujejo več neresničnih podatkov, ki zavajajo javno mnenje in mečejo slabo luč ne samo na tov. Vojvodič Senko, temveč tudi na javno tožilstvo in disciplinsko sodišče.

Tov. Vojvodič Senka, ki je ena boljših slušateljev TVS je v resnici kolegič Nemčević uničila nekaj njenih stvari. Na iniciativo njez sovražno razpo. loženih tovarišic je bil proti Vojvodič Senki uveden kazenski postopek pri Okrožnem javnem tožilstvu v Ljubljani, prav tako pa na pripravljena prijava na disciplinsko sodišče. Po temeljitih preiskavi je javno tožilstvo kazenski postopek ustavilo. S tem sklepom Okrožnega javnega tožilstva omenjene tovarišice niso sodelale in so vztrajale na zahtevi, da se tov. Vojvodič Senka

kazensko preganja. Navajale so sumiščenja o moralnih kvalitetah Vojvodič Senke, o nekih že pred leti izvršenih tatvinah in razne druge stvari, kar vse se je izkazalo po preverjanju, izvršenem po organih javnega tožilstva, za popolnoma neutemeljeno. Tov. Vojvodič Senka je sama vztrajala na tem, da se vsa sumiščenja preverijo in je končno dobila s sklepom javnega tožilstva zadoščenje.

Ugotovilo se je tudi, da je tov. Vojvodič Senka vso škodo, ki jo je napravila s svojimi nepremišljenimi dejanji, izvršila v trenutku živčnega zlouma, poravnala.

Smatramo, da je nepravilno, da pisci člankov proti ugotovitvam javnega tožilstva in v nasprotju z resničnimi dejstvi primer Vojvodič Senke v časopisu prikazujejo na tak način, ki tov. Vojvodičevu ovrta, da mirno konča svoj študij, katerega je doslej vestno opravljala.

OPOMBA UREDNIŠTVA: Uredništvo se je odločilo, da objavi gornji članek, ker smatra, da je bil primer Vojvodičeve v našem tisku neprimerno obravnavan in želi, da se s tem dolgo razpravljanje okrog te tovarišice zaključi.

EKONOMISTI ZA MEDNARODNO SODELOVANJE

Pred nedavnim je v Nürnbergu bila 5. konferenca mednarodne organizacije študentov ekonomskih visokih šol in fakultet (AISEC). Razpravljali so o zamenjavi učnih načrtov, učbenikov in študentov na poletnih praksah.

POPRAVEK

(France Bevk: Izbrani spisi II.) V članek se je vrnila napaka, ki malič smisel avtorjevih trditve; stavek v zadnjem stolpcu se glasi pravilno: »...postane njegov izraz klen in jasen, ko spregovori preprost kmet. V Brdki ljubzni zadobi tudi pokrajinsko ozadje, ki se mu barve in podoba menjavajo od meseca do meseca, umirjenjše in manj poudarjene poteze.«

Če bereš TRIBUNO ti zima hitro mine in pomladi pride neopazno

Klub za tovaršice iz drugih republik

Na naši Univerzi in visokih šolah študira okoli 25 odstotkov študentov z sosednjih republik. Ti tovaršice imajo mnogo problemov, ki se čisto rešujejo nepravilno in niso redki primeri, da so prizadeti njihovi interesi. Poleg tega so študenti odtrgani od domače problematike, nezainteresirani za situacijo v svojih republikah in, kadar so doma, ne sodelujejo s svojimi tereni. Lansk leto so na primer zelo malo pomagali pri reševanju vsakodnevni problemov na domačih terenih, pri raznih organizacijah in društvih ter pri problemih ljudske oblasti. Vzrok za tako ravnanje pa ni v tem, da bi se dela branili, temveč v tem, da niso pravilno organizirani in pripravljeni. Zato naj bi se grupirali v svojih klubih, ki bi jih pripravili tudi za delo doma. Poleg tega, da bi se v klubih z raznimi predavanji mogli pripraviti na delo doma, bi bilo mogoče izboljšati razmere socialno šibkih tovaršev ter rešiti mnoga druga

vprašanja, ki zadevajo predvsem študente iz drugih republik. Iz navedenih misli je razvidno, da je ustanovitev teh klubov potrebna. Predlagali bi tudi, naj se pri Univerzitetnem odboru ustanovi klub, ki bi klube vezalo med seboj podobno kakor v Beogradu.

Opomba uredništva: Po našem mnenju je ustanovitev takega kluba nepotrebna, ker s samo ustanovitvijo ne bi mogli rešiti vprašanj, ki jih pisec članka obravnava. Študentska Samopomoč podpira vse socialno potrebne študente ne glede na to, iz katere republike so, le da so slušatelji naše Univerze. Delo v klubu v Ljubljani pa nikakor ni porok za to, da bodo ti tovaršice delali na domačem terenu, mnogo bolje pa bi bilo, ako bi ti tovaršice delali v klubih in društvih, ki jih je na Univerzi dovolj. Ne vidimo smisla v tem, da študenti vske republike osnujejo svoj lastni klub in se tako nam odtegujejo. Saj jih vedno radi sprejemamo v našo sredo.

„TRIBUNA“

Glasilo ljubljanskih študentov — Odgovorni urednik: Boris Mikolč, abs. tehn. — Naslov uredništva in uprave: Trg Revolucije 11/I. telefon 21-571 — Letna naročnina 200 din, polletna 105 din, četrtletna 55 din — Izhaja 3-krat na teden v mesecu — Tisk Tiskarne Slovenskega študentstva — Rokoslovje ne vračamo

Tekmoči račun pri KB 606 - T - 841

Spomenik Ata Türku v Istanbulu

Urugvajski študenti med nami

(Nadaljevanje s 1. strani)

Katera organizacija predstavlja urugvajske študente?

Odgovor: To je FEUU (Federacija študentov Univerze Urugvaja). V njej prevladujejo levičarji, ne primanjkuje tudi anarhistov, trockistov, nekaj komunistov ter študentov orientiranih na Belo in Rdečo parijo.

FEUU je nacionalna organizacija s sedežem v Montevideu. V njej sodelujejo vsi študentje univerze, gimnazij in pripravljajnih šol.

Organizacija ima združenja, ki so na fakultetah in gimnazijah. Vsako združenje izbira delegata za federalno skupščino, na kateri se voli predstavništvo FEUU.

Kakšne so življenjske razmere urugvajskih študentov?

Odgovor: Skoro vsak študent mora zaslužiti, če hoče živeti. Zato je večina študentov po službah. Do leta 1950 za službe ni

šle vse klasične faze kapitalizma ter bodo doživele tudi prehod v naslednjo družbeno ureditev ter v primeru s FLRJ, ki je od začetne faze kapitalizma prešla na pot socializma, je Urugvaj danes po svojem odnosu razrednih sil še v polnem fevdalizmu. Pri nas kmet na svojo zemljo ni navezan, ker ni njegova last. Vpliva pa to na obdelavo zemlje same. Zaradi tega kupuje država zemljo iz posebnih fondov (v kateri mora latifundist prispevati z davki) in jo daje v najem kmetu. Kmet te zemlje v zakupni dobi, ki traja 99 let, ne sme prodati ali jo izbrati v druge namene.

V kakšnih odnosih je Urugvaj do drugih držav Latinske Amerike?

Odgovor: Naša republika kot ustavna republika ima za sosedo Argentino z diktatorsko vlado, Paragvaj z vojaško diktaturo in Brazilijo, ki ima sicer ustavno ureditev, vlada predsednika Var-

Motiv iz Urugvaja

bilo težko, ker se je že poznal polet izva vojne, ko je industrija delala s polno paro. Sedaj pa se pričena problem brezposelnosti, zlasti v tekstilni industriji. Izvoz zamira, notranji trg pa je prešibek.

Skupna stavka študentov in profesorjev daje misel, da vlada med obojimi dobro sožitje.

Ali mi lahko poveste nekaj o notranjih razmerah v republiki Urugvaj?

Odgovor: Ko govorimo o agrarnem značaju naše republike, moramo omeniti veleposelstva, t. i. latifundije, ki obsegajo po 2000 do 5000 hektarov. V primeri z Anglijo, Nemčijo itd., ki so pre-

gasa pa je zelo močne roke, posebno v vprašanju demokratiških svoboščin. Poleg tega je Rio de la Plata edini izhod na morje za Paragvaj, del Argentine in del naše dežele, kar daje naši republiki kot ključno delo zelo pomemben strateški položaj.

V ostalih državah, ki ne meje na našo republiko obstojajo bolj ali manj diktature. Bolje je edino v Boliviji in Čilu. Boljši položaj je v Srednji Ameriki in to v Mehiki ter posebno v Guatemali, kjer je na oblasti politična stranka, ki je zelo podobna ljudski Fronti. Tej stranki je doslej uspelo ob podpori naroda zatreti že dve kontrarevoluciji fevdalcev.

Študenti, potujte z letali

Tako parolo je objavila pred nedavnim Skandinavski letalski družba. V okviru te družbe so osnovali poseben odbor: »Skandinavski študenti«. Tako stane na primer letenje med Kopenhagom in Parizom le 160 danskih kron. Potovanja se lahko udeležijo študenti in visokošolci in eventualno tudi njihove družine. Seveda se je treba za vsako potovanje posebej dogovoriti z omenjenim odborom, ki razpolaga s prostimi mesti za študente. Naslov odbora je sledeč: SKANDINAVSKO SERVO DE STUDENT VOJAGOR, Sct. Pederstraede 19, Kopenhagen K. Denmark.

Kaj bo z Roosevelt College v Chicago?

Tednik Collega poroča, da ima Roosevelt College slabe perspektive pod republikansko vlado. Ustanovljen je bil v demokratični eri. Študenti, ki ga obiskujejo, so nameravali v državne službe. Sedaj so v skrbeh, če ne bodo prenehale subvencije države in privatnih ustanov. Zaradi finančnih težav študentski tednik »Torche« v novembru ni mogel izhajati.

Dopisujte
v TRIBUNO

MED ŠTUDENTI PO SVETU

Ata Türkova dediščina

Univerzi v Ankari in Istanbulu

Vsakemu gospodarskemu in obrambnemu sodelovanju med dvema državama sledi tudi intenzivno sodelovanje na področju kulture, znanosti in umetnosti. Zato bo prav, če si nekoliko ogledamo razvoj in organizacijo turških visokih šol.

Po padcu otomanskega imperija po prvi svetovni vojni je bilo stanje šolstva porazno. Primanjkovalo je šolskih poslopij, učil, učnega osebja in drugih pogojev za uspešno pedagoško delo. Posledica starih družbenih odnosov je bil izredno visok odstotek nepismenih. Mlada republika si je zadala nalogo ustvariti tak sistem šolstva, ki bo omogočil vsem slojem prebivalstva v vseh krajih države najširše možnosti izobraževanja.

Univerze in druge Visoke šole so državne. Univerza v Carigradu (1.018.468 preb.) ima 5 fakultet: pravno, medicinsko, prirodoslovno, filozofsko in ekonomsko. Medicinska fakulteta ima že bogato tradicijo, ustanovljena je bila leta 1826, ostale fakultete pa proti koncu 19. in v začetku 20. stoletja. Leta 1945 je predavalo na carigradski univerzi 305 profesorjev, med njimi 61 tujih državljanov, ter 117 docentov in asistentov.

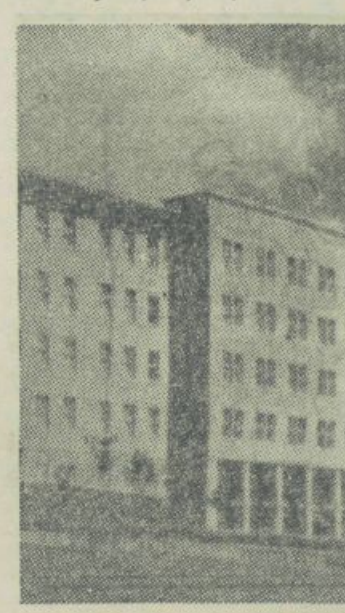
Študij na medicinski fakulteti traja 12 semestrov. Učni program je urejen tako, da imajo prva dva semestra predavanja iz kemije, fizike in prirodoslovja, s čimer si izpopolnjujejo znanje, ki so ga prinesli iz srednje šole, poleg tega imajo praktične vaje v sodobno urejenih laboratorijih. Naslednji trije semestri so posvečeni predvsem anatomiji, v ostalih semestrih pa je poudarek na kliničnem delu 18 klinik carigradske medicinske fakultete. Medicinska fakulteta ima poleg drugega še moderno urejene mikrobiološke, farmakološke, epidemiološke in druge institute.

Filozofska fakulteta ima sledeče oddelke: turkološki, germanski, romanski, arabski, oddelek za perzijsko literaturo, geografijo, zgodovino in filozofijo.

Za slušatelje vseh fakultet je

neobvezen predmet pedagoška. Ta predavanja poseja in po dveh letih opravi izpit velika večina študentov, saj lahko v primeru, da iz kakršnih koli razlogov niso končali fakultete, dobijo zaposlitev na odgovarjajočih nižjih šolah kot predmetni učitelji. Kot obvezen predmet na vseh visokih šolah je uveden »Zgodovina in načela turške socialne revolucije«.

Univerza v Ankari (286.781 preb.) ima fakulteto za jezik, geografijo, zgodovino, prirodoslovno fakulteto, medicinsko in pravno. Na fakulteti za jezik, geografijo in zgodovino so še oddelki za orientalske jezike (arabščina in perzijski jezik) ter odde-

Fakulteta za jezikoslovje, zgodovino in zemljepis v Ankari

lek za azijske jezike in literaturo. Visoka šola za kmetijstvo v Ankari (ustanovljena 1933 leta) vzgaja agronome, gozdarje in veterinarje. Na veterinarskem oddelku traja študij 10 semestrov, na ostalih oddelkih pa 8.

Poleg vseh teh imajo v Turčiji še celo vrsto drugih visokih šol, n. pr. komercialno in ekonomsko Visoko šolo v Carigradu in Smir-

ni. Najvažnejši predmeti v teh šolah so finance, mednarodno pravo, mednarodna trgovina in bančništvo z bančno matematiko. Več višjih pedagoških šol skrbi za naraščaj učiteljev in predavateljev na srednjih šolah. Štiriletna Visoka šola za politične vede daje strokovnjake za upravno, finančno, diplomatsko službo. Ob Bosphoru v Carigradu ima svojo palačo Visoka šola trgovske mornarice, ki vzgaja bodoče kapitane in višje oficirje trgovske mornarice. Za turške razmere izredno veliko število študentov študira v inozemstvu, predvsem v Švici, Angliji in ZDA.

Fakulteta za jezikoslovje, zgodovino in zemljepis v Ankari

Umetnostna akademija v Carigradu ima sledeče glavne oddelke: oddelke za arhitekturo, slikarstvo, kiparstvo, oddelek za dekorativno umetnost.

Državni konservatorij z glasbenim oddelkom (kompozicija, dirigiranje, itd.) ter dramski oddelki (z opero, dramo in baletom) tvorita celoto, ki daje vsako leto odlične umetnike.

World University Service in mi

(Nadaljevanje s 1. strani)

V praktičnem delu WUS se odražajo najrazličnejše potrebe: pomoč v hrani, zdravilih, zaposlitvi, višjem strokovnem izobraževanju, skrbstvu za begunce, izmeni tehničnega osebja, dopisov, izkušenj in publikacij in pomoč pri ustvarjanju lastnih nacionalnih vzgojnih kadrov v kolonialnih, nesamosojnih deželah.

Za to potrebna sredstva zbira organizacija preko nacionalnih komitejev v vrstah študentov in profesorjev na osnovi prostovoljnih prispevkov in tako tudi v tej smeri popularizira mednarodno solidarnost.

WUS je tudi v tesnih stikih z UNESCO, kar ji daje večje upanje na pomoč od zunaj, hkrati pa prav s sprejetjem Francoske Španije v Unesco daje misliti tudi na gotove negativne vplive. (Glede sodelovanja fašistične Španije v UNESCO je značilna izjava zastopnika te organizacije OZN na V. kongresu LMJ v Beogradu, da so bili vsi aktivni delavci UNESCO in delegacije posameznih narodov v načelu proti sprejetju.)

V Jugoslaviji se je formaliziral februarja 1951 nacionalni komitej WUS. V njem so zastopani po 1 profesor in 1 študent Univerze, TVS in MVS iz posameznih univerzitetnih centrov. Cilj konference je bil uresničenje programskih točk, kolikor posega po v interese Jugoslavije. Obenem pa je naša skupnost sprejela obveze, da bo praktično sodelovala pri reševanju problemov mednarodnega značaja. Sprejet je bil tudi pravilnik. Aktivnost ob ustanovitvi dalje pa je popustila. Ni znano, ali je to pojav samo pri nas ali v celotni dejavnosti.

Poglejmo pravila o poslovanju. Člen 6. Najvišji organ NZ MSP (Nacionalne zveze Mednarodne študentske pomoči) je konferenca opolnomočenih delegatov ZSJ in članov profesorjskih organizacij.

Člen 7. Konferenca se skliče vsaj enkrat v 2 letih.

Člen 8. Konferenca voli upravni odbor 25 do 30 članov ter nadzorni odbor 3 članov (1 od teh je tov. Marko Slajmar, nekdanji vodja mednarodnega oddelka naše organizacije v Ljubljani).

Člen 9. Upravni odbor se sestane enkrat letno, to pa vsaj 4 tedne pred vsakoletnim sestankom WUS. Dnevni red sestanka se objavi članom mesec dni pred sestankom.

Člen 10. Upravni odbor sestavlja proračun, odobri finančno poročilo, izdeluje letni program delavnosti, izbira izvršni odbor NK MSP petih članov ter

odobri sklepe izvršnega odbora v času med dvema plenarnima sestankoma.

Pravilnik pa ni edini uspeh omenjene konference v Jugoslaviji. Odkar je naša študentska organizacija član WUS, je dobila znatno pomoč, zlasti v zdravilih. Večji del te pomoči je prispevala kanadska študentska mladina. Kljub temu se mora pripomniti, da vemo o praktični dejavnosti zelo malo. Krivda je govoriti tudi na našem univerzitetnem centru, vendar je tre-

ba poudariti, da v času od aprila 1952 do danes naš Univerzitetni odbor ni dobil niti enega predloga za dnevni red plenuma, da se plenum ni vršil ali pa se je vršil ob odsotnosti naših predstavnikov. Le poluradno nam je znano, da obstaja v Zagrebu podkomitej.

Odbor za mednarodne zveze je mnenja, da se mora aktivnost v tem pogledu obnoviti in vzpostaviti stiki s predstavniki izvršnega odbora NK WUS za Jugoslavijo.

Višja pedagoška – 3 leta?

Spričo nalog, ki jih obvezni osemletni študij na gimnaziji zastavlja diplomantom Višje pedagoške šole v Beogradu, namerava vodstvo šole v soglasju z Mestnim svetom za prosveto in kulturo podaljšati dosedanje dveletno učno dobo za eno leto. Ta načrt sprejemajo študenti VPS z odobravanjem. Zavedajo se, da si v dveh letih ne morejo pridobiti tistega trdnega znanja, ki ga v svojem poklicu potrebujejo, posebno, ker je njihov učni načrt obremenjen z vrsto stranskih predmetov. Po njihovem mnenju naj bi se učni program skrél na bistvene predmete in triletna učna doba naj

bi omogočila temeljito obvladane snovi.

Vodstvo šole poudarja, da je podaljšanje učne dobe potrebno predvsem zato, da si študenti pridobijo čim več pedagoško-vzgojnega znanja in da se seznanijo z znanstveno metodo vzgoje. Posamezni profesorji na šoli sijo, da bi podaljšanje študija mnogo pripomoglo k metodični in praktični izobrazbi slušateljev. Skupina kemikov naj bi na primer zadnje leto porabila predvsem za praktično delo, medtem ko bi bilo geografom ali zgodovinarjem mogoče mnogo temeljiteje predelati snov, ki jo imajo kot stranski predmet ter z vzporednim delom utrditi svoje znanje.

Tiskovna konferenca urednikov kanadskih študentskih listov

Nad 50 urednikov študentskih časopisov z vseh kanadskih univerz se je zbralo ob koncu preteklega leta na univerzi v Montrealu k letnemu kongresu kanadskega akademskega tiska. Med drugim so na konferenci obravnavali tudi izmenjavo vesti med posameznimi časopisi, ureditev radijske službe med univerzami in razpis za umetniška tekmovanja med študenti. Udeleženci konference so ostro protestirali proti cenzuri, ki jo izvajajo nad univerzitetnimi listi, in so zahtevali tudi za študentske časopise svobodo tiska, kar da je svobodna izmenjava vesti za vzgojo študentov zelo važna. K t izvršni organ za izmenjavo vesti je bilo določeno za tekoče leto glasilo, ki ga izdaja univerza »Western Ontario«. Po poročilih (Mc Gill Daily iz Montreala) šteje sedaj Unija kanadskega akademskega tiska 24 članov.

»Mc Gill Daily«, študentsko glasilo istoimenske univerze, je dobilo ob tej priliki pokal za najboljši uvodnik med uvodniki vseh kanadskih študentskih časopisov v preteklem letu.

NOVICE

ANGLIJA Služenje vojaškega roka pred študijem na univerzi

Mnogo študentov se je odločilo, da bodo svoj vojaški rok odslužili pred prčetkom študija na Univerzi. Na Univerzi v Cambridgeu je 55% vseh študentov odslužilo vojaški rok pred vpisom na Univerzo, 28% je služenje roka preložilo, 18% pa jih je bilo iz zdravstvenih razlogov oproščenih vojaške službe.

(Varsity, Cambridge)

FRANCIJA Mednarodna konferenca študentov pedagogike

V Lyonu bo od 30. marca do 4. aprila 1953 mednarodno zborovanje študentov filozofije-pedagogike. Konferenca bo razpravljala o problemih šolstva, o življenjskih pogojih študentov, o možnostih zaposlitve po končanem študiju in o mednarodnem sodelovanju študentov vseh strok.

(Mouvement Etudiant)

USA

Študenti ocenjujejo profesorje

Na koncu zadnjega študijskega leta Duke Univerze v Severni Karolini so predložili profesorjem obširno poročilo, v katerem so analizirali njihova predavanja in presodili njihove predavateljske in pedagoške sposobnosti. Študenti so svoje profesorje

ocenili po določenem sistemu točk od 1 do 10. Ta eksperiment so študenti naredili s privoljenjem univerzitetnih oblast.

SVEDSKA Indonezijski na Svedskem

Na povabilo CK za tehnično pomoč je prišlo na Svedsko 50 indonezijskih študentov, da bi se v tovarnah in podjetjih usposobili za študij specialnih panog tehnike.

FINSKA

Novinarski tečaj na univerzi

Univerza v Helsinkih je pripravila v okviru svojega študijskega programa novinarski tečaj, da bi tako zadovoljila vedno večje zanimanje študentov za novinarstvo.

Letna predavanja ZATUJE ŠTUDENTE v Britaniji

Tudi letos bodo v britanskih univerzitetnih središčih organizirali letne tečaje za tuje študente. Tečaji bodo v Londonu, Oxfordu, Sheffieldu in Edinburghu. Med temami, ki jih bodo predavali, so tudi naslednje: »Razvoj sodobne zahodne civilizacije« (Edinburgh), »Britanska gospodarstvo v atlantski skupnosti« (London), »Književnost in politika v XX. stoletju« (Oxford) itd. Kot poroča »Borbas«, se bo teh tečajev udeležilo tudi manjšo število jugoslovanskih študentov. Cena za ves tečaj, ki traja 6 mesecev, in za bivanje v Britaniji je 200 dolarjev.

Khartum in Makerere

Vzdono od Sahare sta iz srednjih šol polagoma nastali dve visoki šoli: Makerere in Khartum v Sudanu. Obe ustanovi imata marsikaj skupnega. Uradni jezik je angleščina in tudi predavatelji so v glavnem Angleži. Do sedaj še ni nobenih znakov nezadovoljnosti glede angleščine. Angleščina je najbolj primerna za razumevanje, ker ima vzdono Afrika številne jezike. Razen tega je ta jezik tudi bolj prikladen zaradi knjig, ki jih uporabljajo, in ker grede mnogi na šole v Anglijo.

Pojavlja se izredna potreba po akademsko izobraženih, posebno na področju medicine, veterine, agronomije, tehnike, prava in pedagogike. To veliko povpraševanje po strokovnjakih ima tudi svoje slabe strani. Zaveza, da je dovolj službenih mest za vsakega, povzroča, da postanejo študenti malomarni. Marsikateri študira samo do nekega srednjega nivoja in se nato usmeri v praktičen poklic.

V Makerere je še drug problem. Mnogi študenti se čutijo poklicane da pomagajo svojemu ljudstvu na političnem polju, vendar vidijo kmalu, da morajo imeti stalen zaslužek in zato si izberejo najraje poklic uradnika. Pri študentih v Khartumu ni te ovire. Pri njih se je iz Egipta razširila navada, da stavkajo iz protesta pri vseh političnih dogodkih, ki jih ne odobravajo. Ta način se je razširil že tudi na srednje šole.

Na zunaj pa sta obe Visoki šoli zelo različni. Khartum ima mestni značaj. Šola leži na prijetnem kraju ob vzhodni obali Nila. Na njej se zbirajo študenti vsega Sudana. Večina prihaja iz mest Khartuma in Omdurman. Težiče dela je bolj pouk, kot pa znanstveno raziskovanje.

Makerere pa je podčelška Visoka šola, ki stoji na zelenem griču, ki gleda preko Kampola. Stravbo so široko raztresene. Sem prihajajo študenti iz plemen vzh. Afrike. Sem pridejo celo iz Njase in sev. Rhodézije. V življenju teh študentov igra raziskovanje veliko večjo vlogo. V glavnem sta dve znanstveni skupini: Medicinska skupina v zvezi s fiziološko raz-

iskuje prehranske probleme. Posebno jih zanima vpliv večjega dodatka beljakovin k hrani otrok. Druga skupina raziskuje življenje in organizacijo plemen v raznih pokrajinah. Včasih se je zgodilo, da je nepoučen uradnik izdal uredbi, ki je globoko posegla v življenje katkega plemena in ga po nepotrebnem vznemirila. Da bi takšne ali podobne reči preprečili, hočejo sedaj točno poznati njih življenje.

Druga področja so še: vzhodnoafriška zgodovina, biologija in otroška psihologija. Zelo težko je pridobiti za univerzitetni študij žene. V Sudanu so muslimanska načela še zelo ukorenjena. Zeni je določen prostor v strogem zatšju doma.

V vsej vzhodni Afriki je zelo malo srednjih šol za dekleta. Dekleta pa morajo, če žele doseči svoj cilj, premagati poleg materialnih težav še predsodke staršev. Kot začasno rešitev so dovolili nekaterim starejšim ženam z zadostno izobrazbo izreden vpis na Visoki šoli. Poleg tega prihajajo dekleta iz pravoslavnih družin. In tako so se odločili in grade polni upanja študentski dom za 500 deklet.

Sola za umetnost je postala dragocen del Makerere. Pod vodstvom znanega afriškega kiparja Mr. Gregory Maloba in Mrs. Tonvel, dozorevajo mladi ljudje v tehniki in osnovah slikarstva, plastike in dekorativne umetnosti in pri tem ne izgube lastne svežine in šile izrazito afriškega v sebi. Na sredo je tudi dejanska potreba po takih ljudeh za ilustracijo knjig, risanje vzorcev za blago, za skulpturne okrase novih zgradb in za učitelje po šolah.

Obe visoki šoli sta doprinesli velik del afriški zgodovini. Če bo Sudan postal neodvisen, bo nujno potreboval svoje uradnike in tehnike, ki se izobražujejo v Khartumu. Vzhodnoafriška družba, ki je bolj kompleksna, že čuti uspehe Makerere v svoji sredi. Mogoče, da bo iz te mlado zorane ledine vzklila bogata žetev.

(The Manchester Guardian)

Pokrajina v Sudanu

Cemu je kljub vsemu — kar smo v razpravi o delu kot takem že povedali — le koristno, vključiti ga v repertoar?

Predvsem zato, ker je Britten napisal vse doseganje opere (vsevišerjsko opero) za mali orkester, v katerem nastopa vsak instrument solistično, ali pa v sklopi komornega korpusa, in ki zahteva maksimalno kulturo tona in tehnike ter tako postavlja glasbenike pred dokaj studiozno nalogo. Vsak poslušalec nosi polno odgovornost za čistoto tona, kar je pedagoško nenavadno koristno. Določena tehnična in tonska nepreciznost in malomarnost v dinamiki sta postali, na žalost tudi pri nas, pogost pojav pri glasbenikih, ki igrajo samó v opernih orkestrih. Dramatska situacija na odru neustrežno zahteva intenziteto, ob kateri sta kultura tona in čistota intonacije na drugem mestu.

Pred enakimi nalogami postavlja Britten tudi pevce, posebno zboriste, ki imajo redko priliko, doseči tako visok glasbeni izraz, kot je madrigal. Tudi to dejstvo je za operni zbor in predvsem tenorje, med katerimi se največkrat kažejo solistične tendence in nepopolna barvna skladnost, vsekakor koristno.

Ob uspehih, ki jih je dosegel zbor, moramo izreči zborovodji Hancu vse priznanje.

Predstava je muzikalno solidna, pripravil Samo Hubad. Posamezna mesta, predvsem ansambli, so zvenela notranje tako polno, da bi bila lahko uspele in učinkovite koncertne točke. Morda niti ni bilo nujno, vse »songe« tako natančno interpretirati, saj zahteva to delo po svoji fabuli in ustroju več revijarskega in kupletnega podjantja in celo karikiranja. S tem bi se do neke mere zmanjšala neskladnost med glasbo in dramsko fabulo, ki je velika Brittenova pomanjkljivost.

Pred najtežjo nalogo se je znašel režiser Hinko Leskovšek, ki mu je predvsem treba čestitati zaradi poguma, s katerim se je lotil tega težavnega dela. Najti tak stil igre, ki bi povezal komorno muziko s prostotko, razigrano, razbistričo vsebino, je neresljivi problem. Verjeti, da se da z dolgoletnimi in dokaj dobrimi opernimi pevci uprizoriti dramo, ali bolje komad, iz katerega bi dramo lahko napravili le izredni dramski umetniki, pa je dokaj smelo. Ne brez razloga je bilo rešeno vračanje proze, monologov in dialogov v operi z recitativom. Enotnost opere kot umetniškega opusa, ki na nek irealen način predstavlja življenje, je nujno zahtevala dvigniti svoj bodno prozo, običajni govor, v neko irealno formo, ki je za danes v operi že realna — v

Ljubljanska predstava „Beraške opere“

recitativ. Njegova prednost je v tem, da ustvarja skoraj instrumentalno izenačenost vseh registrov, ki morajo zveneti z isto bravo in enakim narmom od najgloblejšega do najvišjega tona. Prostor ne dopušta, razpravljati v zvezi s tem tudi o psihološko-emosivnem momentu.

Kar pomeni operi kvaliteto — je za dramo pomanjkljivost. Dramski igralec mora poznati nekoliko barv, nekaj registrov. Vsak stavek, vsebinsko se tako zanimiv in polnoveden, postane enoličen in utrudljiv, če ga interpret začenja in nadaljuje z istim tonom in barvo. Prav to komparacijo med opero in dramo pa Brittenovo delo nujno postavlja, ker v bistvu niti drama, niti opera. Mnogim opernim pevcem izrazito ne leži, včasih pa le zanje tudi škodljivo, govoriti prozni dramski tekst. Zato je immortativna tehnika nekoliko drugačna. Zaradi glasbene spremljave v recitativu se govori prozni tekst mnogo glasneje in mora biti emotivnejši. Ko se poslušal tak tekst brez glasbe, kot je to pri predstavi »Beraške opere«, nujno deluje neustrezno, teatralno in odbijalo.

Igralsko in pevsko je dosegla najboljšo kreacijo debutantka Cveta Součková. Njen uspeh je pripisati okolnosti, da je komaj prišla na gledališki oder in operni recitativ nanjo se nima tistega vpliva, ki je za dramo škodljiv. Morda bi se ji lahko očitala le malo prevelika solza, vose, posebno v trenutkih, ko se bori z vizijami zle usode, ki bi lahko upropastile njenega ljubimca Macheata (v I. dejanju). Jokavost bi lahko bila le končna posledica, kulminacijska točka njenega duševnega trpljenja. Druga, za njen uspeh bitna komponenta, je dejstvo, da je še sveža v komornem in koncertnem načinu petja, ki njeni vlogi še posebno odgovarja. Pokazala je, da razpolaga z lepo pevsko kulturo. Njen glas je svež in barvno izenačen, interpretacija subtilna in spontana.

Nosilec glavne vloge, Macheat, bi pravzaprav moral biti visok bariton ali wagnerjanski dramski tenor. Tako bi lahko polno obarval vsa robustna razpoloženja tega kralja podzemlja. Polemec je le dramska figura, dramski tenor pa ni in težko bi bilo predvideti, ali bo postal ali ne. Razen tega je v njegovih gestah toliko šablone in pozerstva, da utruja. Zani

bi bilo veliko boljše, če bi namesto gestikuliranja uspešneje agiral z notranjim doživljanjem, za kar ima pogoje. Naravno je, da mu vloga, ki mu ni ležala, tudi ni mogla nuditi možnosti pevске afirmacije. Čeprav govori prozo relativno dobro, ni umetniška osebnost, ki bi lahko ob slabem tekstu dosegla resnično umetniško kreacijo. Uspeha pa je scena v krčmi. Dokaj razgibano mizan-sceno in ples je obvladal Pole-nec zares pohvalno.

Po pojavu ljubka Lucy M. Mlečnikove je bila pevsko in igralsko na višini. Njena pev-ska linija je mnogo prijetnejša in intonacijsko čistejša, kadar je v energičnem psihološkem raz-položenju. Ko prehaja v lirič-nost in sentimentalnost, pa pri-haja do mnogih portamentov in glissandov, pa tudi do dolo-

ljali lopovsko družino, so kot tipi zelo uspešni, po načinu go-vora pa ostali v okviru oper-nega recitativa, preglasni in neprijetljivi. Ali se ob napol otroškem tonu Banovca sploh lahko verjame, da je to mladi tatič, ki že ima uspeh v svojih roparskih podvigih? Pretirano moški in groteskni igra Mile Kogejve pa ne moremo dati gledališke diagnoze.

Zaradi vulgarnosti teksta ni bilo potrebno težiti k temu, da se razume vsaka beseda. Brutalno komiko bi se moralo večkrat prednašati na angleški na-čin, nenavadno hladnokrvno, z nekoliko hitrejšim tempom v govoru ob posameznih neslanih mestih. Ta bi se lahko prav ta-ko ublažila z bučnejšim reagi-ranjem tistega dela zboru, ki haja do mnogih portamentov in ki bi se moral preko konfe-

Miha Maleš:

MAKEDONSKI NARODNI PLES (Ras-stava v Parizu l. 1951)

čene tendence trzanja glasu, kar ima od časa do časa za po-sledico distoniranje in škodi prijetnosti njenega glasu.

Igralsko zanimivo kreacijo je pokazala V. Žilherlova. Kot tipa sta uspela Samo Smernkolj in posebno Ladko Korošec. Če-prav prvemu vlogi ni dajala možnosti, da bi se pevsko uve-ljavil, smo imeli izredno priliko, naučiti se svežega, plemenitega basa Ladka Korošca, ki povsem odgovarja vlogi in nje-govim »songom«. Če je bila in-terpretacija z ozirom na vlogo in tekst preveč seriozna, je to pomanjkljivost režiserja in di-riгентovega glasbenega koncepta. Smernkolj in Korošec sta dramsko prozo izgovarjala na operni način, brez globlejšega psihološkega niansiranja, ki oi-jima lahko dalo mnogo več ka-rakternih oznak. Mestoma sta bila skoraj preglasna. Tudi naj-večje tajnosti sta izgovarjala tako glasno, kot da imata vse družbene pozicije v svojih ro-kah. Režija bi morala vnesti v njuni kreaciji malo več lopov-ske konspirativnosti, s čemer bi delo pridobilo na dramatič-nosti. Edin primer, ki je barvi-teje podčrtal razpoloženje na odru, je bil Macheatov prihod v krčmo. Taka trenutna napetost, nezaupanje in opreznost bi se morale v krogu teh ljudi, ki žive v stalnem strahu pred za-konom, neprestano stopnjevati. Vsi sodelujoči, ki so predstavi-

rencierja združili z gledalci. Vendar to ni bilo doseženo za-razdi vloge, ki je bila temu zboru-publiki namenjena na odru, pa tudi zato, ker se je konferencier v glavnem obračal na gledalce, ki so ves čas po svoje reagirali na vsebino. Za-pot se je redkokdaj zgodilo, da sta si bila enotna občinstvo na odru in gledalci v auditoriju. Takih efektov delo samo skoraj-tudi ne pozna, kolikor jih je bilo, jih je v glavnem dosegla režija (primer ko Peachum na-mesto da bi ponudil čašico li-kerja svoji ženi, naprej izpije sam, in drugi).

FESTIVAL V LEEDSU

Darts poroča, da je bil festi-val, ki ga je priredila Angleška študentska unija v Leedsu po-svečen umetnosti in politiki. Organizatorji festivala so sma-trali, da je za študente udob-nejša prireditve te vrste, kakor pa strogo ločeni politični ali kulturni shodi. Tema festivala, ki se je vršil v prvem tednu januarja, je bila: »Student in narodna kultura«. Diskusije o tem in drugih problemih so bile ves teden zelo razgibane. Ob priliki festivala je bilo prirejenih več razstav in gle-daliških predstav, ki so jih dale razne skupine študentov. Festi-val je bil dobro organiziran, vendar pa je bil material za en sam teden preobilen.

za mlado, to je toliko kot na-predno generacijo! Pa se mi zdi, da bo še dosti vode prete-klo, preden se bo v naših mož-ganih posvetilo, da ni nič straš-nega, če se bo »ona« moral kdaj ponizati in njej pomagati po-brisati posodo ali skuhati več-erjajo, medtem ko bo »ona« zli-kala srcajo, da bosta čimprej o-ba prosta drobnih, vsakdan-njih malenkosti in porabila čas za lep popoldan ali študij. Ne vem, kako more študentka za-hrepeneti po »tahi« sreči v mirnem zavetju lovcov in pe-ri-la, če se ji na drugi strani vsak dan odpirajo nova vrata do še neznanih pojavov, ko čuti, kako postaja vsak dan močnejša in pogumnejša zaradi znanja, ki se v njej nabira.

Sonjo imajo vsi za strašnega idealista. Je pa res, da je bilo tokrat precej kolegov in ko-legic na njeni strani. Zastop-niki nasprotnega tabora so se pritoženo muzali in spogledo-vali.

Opomba uredništva:

Kolegice in kolegi, kaj pra-vite na to drobno skico iz pre-davalnice ene naših fakultet? Gotovo ste o teh vprašanjih že čisto sami razmišljali in tudi razpravljali. »Tribuna« bi la-hko postala tudi tribuna, preko katere bi se govorilo tudi o teh vprašanjih, ki so zelo ob-čutljiva in jih po navadi rajši skrivamo. Skrivamo jih pa zato, ker se nam zdi, da niso za da-našnji čas, kar pa ni res. Mi molčimo, kakor bi bili pri nas že zdavnaj čisti računi, kar se-tuče doprinosna žene k sploš-ne-mu blagostanju.

Michiko Sunahara

japonska Butterfly — v Ljubljani

Stirindvajsetega marca smo imeli redko priložnost slišati, predvsem pa videti resnično Japonko v naslovni vlogi Puccinije-ve opere »Madame Butterfly«. Predstava je bila veliko umet-niško doživetje. Sunahara ima lep, lirski sopran, nevelik, a prodoren. Je zelo muzikalna, značilno zanjo pa je, da stopnjuje vsako frazo iz pianissima v forte, zato so vsi tempi občutno široki, posebno glede na našo predstavo. To dejstvo pa ni pu-blike prav nič oviralo, da ne bi zavzeto spremljala vsake kre-tnje te resnično ljubke pojava in izredne igralkice. Čustveno petje umirjene kretnje in živa, a subtilna mimika so bili vredni tol-mači njenih doživetij. Izredno razpoloženi Rudolf Franci kot Pinkerton, Sonja Drakserleja kot Suzuki, Samo Smernkolj v vlogi konzula ter dirigent Rado Simon ti, ki mu je uspelo pri-lagoditi dinamiko orkestra glasovni intenziteti gostje, so skupno z ostalimi sodelujočimi doprinesli k uspehu predstave.

(—fid—)

Theodore Plievier:

MORSKI PSI

Roman, CZ 1952, prevedel Herbert Grün

Plievierovi Morski psi so iz-šli l. 1930. Naloga slovenske pu-blicistike ni ocenjevati jih z li-terarnozgodovinskega stališča, pač pa jo zanima smisel in po-mene tega prevoda v današnji situaciji slovenskega literarnega življenja in v zvezi z njo pre-vodno politiko. Pomisleke, ki se vzbude ob takem presojanju, je mogoče pregledati v okviru estetskih in tehničnih značilno-sti dela.

Snov Morskih psov je za slo-venskega bralca eksotična. Tudi eksotika, ki je že sama po sebi nekaj relativnega, mora zaživeti v umetnosti, ako se na njenem nenavadnem ozadju prepletajo pravi človeški nagibi. Plievierova južnoameriška eksotika pa ne odraža resničnega življenja in ljudi, kakršni so. Nepristano čutimo, kako se pisatelj trudi, da bi v čim bolj žarki luči prikazal podlost in ogabno korist-lovstvo »morskih psov«, ki se pod njegovim peresom izobliku-jejo v groteskne podobe skraj-

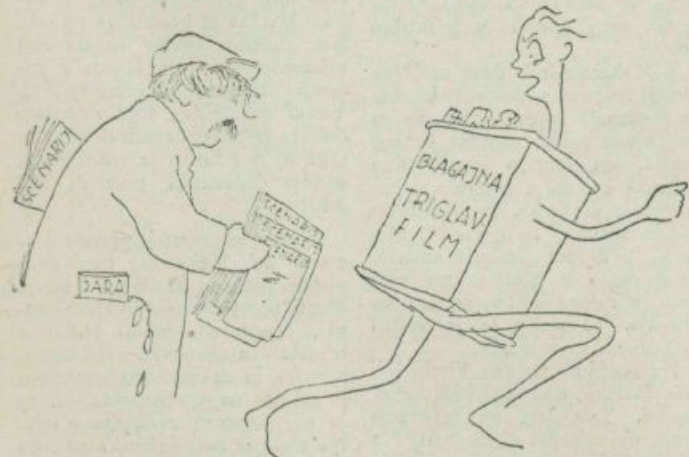
nih pretkancev, ter trpljenje in revščino njihovih žrtev, neizra-zitih figur, ki naj bi predstav-ljale brezposelnostne socialne izob-čence. Tretja, komaj naznačena plast, so gospodski krogi: nekaj črnega, pobožnjakškega, okorele-ga — nekaj v svojih najbolj na-zadnjih potezih ohranjeni in skoncentrirani srednji vek. Ta čudna bitja, razbeljeni in stro-mašni kraj ter zapleteno dej-nje izžarevajo neko napeto, sko-raj bolešno atmosfero, tako polno nedolžnih prehodov iz ene misli v drugo, da bralca iz-ene misli v drugo, da bralca ni-kakor ne more pritegniti občina naprednost pisatelja, ki stoji na strani zatiranih in v svoji člo-večnosti ponizanih proletarcev, niti snov, ki bi v preprostejši obdelavi bila vsaj zanimiva.

Kot je razvidno že iz te ozna-ke, uporablja Plievier ekspres-ionistična literarna sredstva, ki jim nenavadna snov daje obilo priložnosti za zunanjo učinkovi-tost. Prav tako pa je mogoče

znatni vpliv moderne proze. Krčevito izražanje, razbiti stav-ki in posebno dialogi, slepih opisi so značilni za ekspresio-nizem, vendar marsikje v Mor-skih psih presrežejo okvir te sruje in izvirajo od drugod. Pogosto primitivni jezik in slog, ki teče tu pa tam nervozno in alogično kot človeška misel, ni-sta več izrazito ekspresionistič-na; ekspresionist govori odseka-no, v kratkih stavkih in brez obotavljanja vpleta svojevoljne stilizme in novotvorbe, ki jih v Plievieru ni več toliko. Med-tem ko je kompozicija ekspres-ionistično razcepjena v posa-mzne slike, ki jih povezuje sko-por razčlenjena fabula — to vsekakor ne more biti roman, ki sploh ni bil domena ekspres-ionizma — je treba n. pr. vple-tanju preteklosti v sedanjost (zadnje poglavje) iskati sodo-bnejši izvor. Vendar pa kaže prav ta primer nasprotne, da so v Morskih psih novosti mo-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Ob uri strahov

Pravilo, da režiser »JARE GOŠPODE« čisto sanja o tem, da bo snemal še 4 filme...

MED PRIDAVALNJI

ZENA

Ura kaže že četrta na enajsto. Predavanje je slučajno odpadlo. Nekaj kolegov postopa po hod-niku in kadi. V gruči okrog prve klopi je zelo razgibano. Sonja, Slavko in Mara so v odmoru iz šale prišli spet na priljubljeno temo: žena in po-klit. Ker so se vsi trije precej vneto oklepali svojih stališč, je nastalo iz majhne skupine kar celo zborovanje.

»Rad bi imel ženo, ki bo skrbel za dom in se ukvarjala samo z družino,« je razlagal Slavko. »Ne morem si pred-stavljati življenja z zdravnico ali inženirko!«

»Sa, saj! Kdo ti bo le grel copate in te nestrpno pričo-oval, kadar se vrneš utrujen in čemerem z dela,« je prikimala Sonja in se krotila, ker je bolj nagle jeze.

»Ne, ne mislim tako. Vajen sem skrbeti sam zase. Zdi se mi pa, da bi lahko več opravil, če se mi ne bo treba ukvarjati z drobnarijami, ki jih prinosa vsakdanje življenje.«

»Torej vendar — za drobna-rije ti gre; rad bi jih naložil nekemu, ki je za to bolj prime-ran kakor ti sam. Zato bi si rad našel človeka, ki je za te reči spretnosti in že po rojstvu za to prikladnejši! Seveda mora ta »nekdo« biti dovolj čeden, imeti mora dober okus za oblo-ko in jedi in po možnosti naj bo na takšni višini, da me ne

bo osramotil pred prijatelji, kadar bo beseda nanesla o predstavi v operi ali najno-vejši knjigi.«

»Ne gre za to, Sonja,« se je vmešala Mara. »Se ti ne zdi, da je žena polovična delovna

DOM

sila, če je poročena in ima dom?«

Jože se je ojunačil in raz-ložil, da bi rad bil kdaj po-zneje na deželi in živel v to-plem domu, ki ga zna urediti samo žena, ki se temu popol-noma posveti.

»Jož, Mara! Kako moreš tako podcenjevati samo sebe in go-voriti o polovični delovni sili. Zakaj torej sama študiraš? Si hočeš v tem letu pridobiti iz-obrazbo, da boš lahko z njo ozarjala ime svojega soropga? Kar more, mož je storiti dol-žen! To je najvažnejše.« Tako je pribil Rado, ker se mu je Marina izjava zdelo le malce prehuda.

»Ne,« je nadaljeval, ko si je spet pridobil besedo, »fantje, jaz si pa predstavljam stvar malo drugače. Prepričan sem, da bom v življenju mnogo laže delal, če mi bo žena sle-dila in se z mano pogovarjala o mojih in svojih težavah in načrtih. Nič psihologa ni v vas, če mislite, da ste rešili vso za-devo s tem, da ste ženo vta-knili v hišo in ji prepustili skrb za otroke in kuhinjo. Zena bo postala kaj kmalu nezadovoljna sama s sabo in niso brez osno-ve izjave nekaterih naših ma-ter: Saj sem prava dekla pri

POKLIC

terem uveljavlja svoje sile, ki jo ravno tako utruja kot tebe in jo ravno tako privlačuje kot tebe. Vsaka žena in mati zna na nek način urediti domače življenje tako, da je lepo in toplo, čeprav ga samo vodi.«

Mnenja so bila zelo deljena. Večina kolegov se zaradi tega ali onega ni z Radom strinja-la. »Iluzije!« »Nemogoče!« so klicali eden čez drugega.

»Čudno,« je godrnjala Sonja »in skoraj vsa vaša dekleta so študentke, nekateri ste celo po-ročeni z njimi. Ali naj bo to potrdilo, da res želite žene, ki bodo okras vašega doma ali ka-ko? To ni niti tako čudno. Udobneje se živi na tak način. Najbolj čudno pa je, da vas de-kleta v tem čudnem egoizmu tako vneto podpirajo. Ne mo-rem razumeti deklet, ki žele v ozke razmere, ko so vendar lahko srečne, da smo prišli ta-ko daleč, da lahko razvijamo sposobnosti v sebi, da lahko dajemo in doprinasamo ljudem svoj delež, ki je ravno tako dragocen. In mi se smatramo

ŠPORT

AŠK se pripravlja za ligaška srečanja

Končano šahovsko prvenstvo Grosek — novi prvak Univerze

osvojil naslov mojstrskega kandidata. Mikunda, Grosek in Vrhovec bodo sodelovali na polfinalnih turnirjih za prvenstvo Slovenije.

Prvenstvo Univerze v šahu je zaključeno. Zmagal je Grosek Branko (LUSK), študent I. letnika pravne fakultete. Dosegel je 8 točk od 11 možnih, kar mu je zadostovalo za osvojitve naslova mojstrskega kandidata. Vse turnirje je igral izredno sigurno in je prvo mesto po prikazani igri popolnoma zaslužil. Slabše sta se odrezala

novi član LUSK-a Mikunda, ki se bo skupaj z Groskom in Vrhovcem boril za prvenstvo Slovenije. Tudi Cuderman (Triglav) je dosegel na tem turnirju svoj največji uspeh. Ostali so igrali slabše. Kljub temu pa je bila kvaliteta turnirja v splošnem dobra. Za dobro vodstvo turnirja so skrbeli Brzlec Dušan, Verk Miloš, Vuković Moša.

Tehnični rezultati so naslednji:
1. Grosek 8 točk, 2 — 4 Kržišnik, Vrhovec, Mikunda 7 t., 5. Cuderman 6 1/2, 6. Gabrovšek 5 1/2, 7 — 8. Kos in Kočvar 5, 9. Trampuž 4 1/2, 10. Benedičič 4, 11. Kržin 3 1/2 in 12. Fajon 3 točke.

EKIPNO PRVENSTVO BEOGRADSKIH ŠTUDENTOV

V prostorih šahovskega kluba Crvene zvezde se že kakih 10 dni odigrava ekipno prvenstvo beograjskih študentov v šahu. Tekmovanje se odvija po ligaškem sistemu. Ekipa se sestavlja iz 10 udeležencev. Zanimivo je to, da morata v vsaki ekipi sodelovati tudi po dve šahisti. Na tekmovalju sodeluje 8 ekip posameznih fakultet in Visokih šol.

Lansko leto je prehodni pokal tega tekmovalja osvojila filozofska fakulteta. Tudi letos je moštvo filozofov dobro, posebno pridno nabirajo točke njihove šahiste. Po drugem kolu tega zanimivega prvenstva je na čelu tabele ekipa medicincev.

ostala pretendentka za kandidata, ki sta po prvi polovici turnirja imela realno možnost za doseg 8 točk. Kržišnik Zvonko je po sedmih zaporednih zmaganih močno popustil in celo izgubil dve partiji, medtem, ko je Vrhovec Slavko vseh zadnjih 5 partij preveč mirljubno remiziral. Presenetljivo dobro je igral

strelci ASD ob gostovanju v Zagrebu

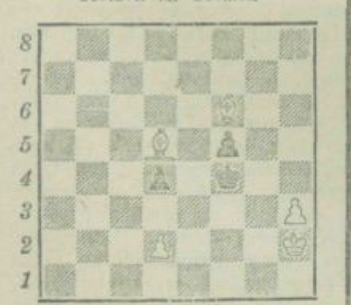
Presenetljiv uspeh ASD

na prvenstvu Ljubljane v streljanju z zračno puško

Ob zaključku sezone streljanja z zračno puško se vrste te dni tekmovalja za prvenstvo Ljubljane. Prijavilo se je nad 60 strelskih družin, ki so razdeljene v deset skupin. Zmagovalec bo ekipa, ki bo dosegla največ krogov ne glede na število dobljenih ali izgubljenih tekem. Vsaka ekipa šteje 15 članov, računajo pa se rezultati desetorice najboljših. To tekmovalje je vsakomur pomembno tako po svojem obsegu kot tudi po množičnosti, saj nam preprosto račun pokaže, da bo sodelovalo 900 strelcev.

ASD je v tekmah, ki jih je dosegel, imela, ponovno potrdila svoj sloves. Presenetljivi so uspehi posameznikov in zaradi izenačenosti rezultatov je tudi vsa ekipa dosegla visoko povprečje: 129 krogov od 150 možnih. V tekmovalju s SD tiskarne Triglav je

SAH PROBLEM

Mat v 3 potezih
Beli: Kf2, Ld5, Lf6, h5, d2, Črni: Kf4, f5, d4.
Rešitev: 1. d5!
A1 — Dd5: 2. Ta8 + Da8: 3. Tg8 mat.
B1 — Ld5: 2. Tg8 + Lg8: 3. Tas mat.

Šesterboj v počastitev kongresa SZDL

Ljubljanski šahovski klub LUSK, Krim, JLA, Tehnik, Triglav in Zelezničar so priredili v počastitev kongresa OF moštveni šesterboj na 30 deskah po turnirskem sistemu. Do sedaj so bila odigrana 3 kola.

Stanje po tretjem kolu: Krim 68 in pol, LUSK 67 in pol (2), Triglav 54 in pol, Tehnik 36 (2), JLA 24 in Zelezničar 17 točk. Zmagovalca tega zanimivega turnirja bo odločilo šele zadnje kolo, ko se bosta srečala glavna favorita Krim in LUSK.

„Pozabljena študentska reprezentanca“

Pod tem naslovom je pred nekaj dnevi BORBA objavila pismo športnega odbora CO ZSJ. Pismo je namenjeno javnosti, ker se odbor do tedaj ni mogel spora. Meti s posameznimi klubi niti z Nogometno zvezo Jugoslavije, da bi sestavili študentsko nogometno reprezentanco za povratno nogometno tekmo s francoskimi študenti, ki bo 6. aprila v Rouenu. Posamezni nogometaši — študenti, ki bi prisli v pošto za to tekmo, igrajo namreč v drugih nogometnih klubih, ki pa ne pušče študentov v tem času na to tekmovalje. Z igralci iz klubov BSK, Crvena zvezda in Partizan sploh niso mogli računati, ker grede ti klubi na gostovanja. Ker gre tudi Hajduk na turnejo in je Zagreb oproščena kazni, odpadejo še Krstulović, Dubravčić, Medved in Jagošić. Celotno voljo dana ne da igralcev — študentov, ker se tudi pripravljajo za turnejo v Avstrijo, tako odpadejo še stiri. Tako je stanje 10 dni pred tekmo, poudarja pismo.

Nogometna zveza ne čuti dovolj odgovornosti za to tekmo, čeprav jo je uvrstila v svoj koledar športnih srečanj in čeprav gre za ugled celotnega jugoslovanskega nogometa in no le študentov. Tekme v Franciji ni moč odpovedati in reprezentanca študentov bo vsekakor odpotovala v Rouen in igrala. Kdo pa bo v tej reprezentanci in kakšen bo rezultat tekme?

Tudi list beograjskih študentov posveča temu vprašanju precejšnjo pozornost. Predlagajo reprezentanco, ki naj bi jo sestavljali naslednji igralci: Vasić (Barbarić), Dubravčić, Mešović (Ristić) — Ljubanović, Krstulović, Bošković — Senđer, Lipušinović, Jocić, Ognjanović in Dvorčić.

Treba je vedeti, da se francoski

Študentsko prvenstvo ZDA v košarki

Na košarkarskem prvenstvu študentov v ZDA je prvo mesto osvojila ekipa univerze Indiana. Druga je ekipa Cansasa, tretje mesto pa je zasedla univerza Washington.

studentje na to tekmo marljivo pripravljajo in da so izbrali svoje najboljšie igralce. V prejšnji tekmi, ki je bila v Beogradu, so se francoski študentje samo branili, sedaj pa bodo morda presenetili našo ekipo z dobrim napadom. Vsekakor ne gre, da bi pošiljali v Francijo nogometaše, ki kvaliteto niso zrelji za tako meddržavno tekmo. Prav zato je nerazumljiv odnos klubov zveze lige kakor tudi Nogometne zveze Jugoslavije do tega vprašanja!

Na mrtvi točki

Sesona se je pričela, toda Akademski športni odbor...

Nekajkrat smo že brali v našem listu predloge za izboljšanje športnega življenja na Univerzi. Zamislili je bilo več. Najrealnejša je bila menda tista, ki je pripočela priključitev študentov športnikov k SD Svobodi. Izvedli smo kakšni so materialni pogoji, kje bodo igrišča za nogo-

met, odbojko, košarko itd., nikdar pa nismo dobili nobenega pojasnila o tem, kar je Akademski športni odbor storil v tem pogledu.

Letosnja poletna športna sezona se je že pričela. Lepo vreme omogoča športnikom, da so se preselili iz zatohlih dvoran na sveži zrak — v naravo. Atleti so že imeli prve kroge, nogometna sezona je v polnem teku, kmalu

Zadnji sončni dnevi v marcu so pregnali košarkarje ASK-a iz tefovadnice na Taboru na igrišče pod Čekinov grad, kjer neutrudljivo mečejo in spet mečejo v koš. Saj drugega sploh ne poznajo — zanje se vse začne in konča s košem.

V zadnjem času je ASK na pravil silno hiter skok navzgor. V zimskih mesecih, t. j. izven sezone, so brez težav zmagali na pokalnem turnirju, zasedli so drugo mesto na zimskem turnirju v Ljubljani, itd. Med neuspehe v letošnji zimi lahko štejemo le slab rezultat proti Braniku in poraz proti mariborskemu Zelezničarju.

Letos bodo košarkarji zopet tekmovali v enotni zvezni ligi, ki bo imela 10 članov. Košarkarji ASK-a so si postavili visok cilj — borili se bodo za drugo mesto v ligi. Če bodo svoj namen dosegli, bo to eden največjih športnih uspehov naše republike.

Za tekmovalje, ki se bo pričelo 2. maja, se ASK pridno pripravlja pod vodstvom trenerja Filipana. Prvo moštvo bo sestavljalo 15 igralcev, sedaj pa jih trenira 19. Pogoje za vstop v I. moštvo so že dosegli: Kristančič, Škerjanc, Müller, Serbec I, Serbec II, Pavlovič, Fugina, Mravlje, Pertot, Lokar, Poljšak, Ogrin, Jezovšek in Natak.

Da je moštvo ASK-a res kvaliteto, dokazuje tudi dejstvo, da so trije člani ekipe: Kristančič, Škerjanc in Müller kandidati za sestavo državne reprezentance. Ligaško moštvo ASK, bo imelo pred začetkom lige več prijateljskih srečanj. Igrali bodo v Ljubljani z Branikom in z Zelezničarjem iz Karlovca. Pogajajo se tudi za tekme v Italiji. Če v Italijo ne bodo odpotovali, bodo igrali v Beogradu z Zvezdo in še z drugimi moštvi.

Vsa športna javnost upravičeno pričakuje velikih uspehov od naše študentske košarkarske ekipe.

bomo videli na igriščih tudi odbojkarje in košarkarje. Mislim, da bi si marsikateri študent, prav v teh dneh, ko se pričena študij za poletne roke prav rad pretegnil svoje ude in si za kakor urico sprostil možgane. Vendar kaj, ko ni od nikoder nobenega napotila. O Akademskem športnem odboru ne sliši dosti. Pač! V zadnji številki našega lista smo brali pol strani dolgo poročilo o rodilnih uspehih naših smučarjev v St. Moritzu. Morda bi kazalo, da bi naš ASO prekrstil v oddelček za inozemske športne zveze.

SD Svoboda je tudi že pričela z delom na terenu. Imeli so že svoj društveni kros, igrajo že nogometne tekme itd. Res zanimivo pa bi bilo vedeti, koliko je bilo pri teh prireditvah naših študentov.

Tu ne gre za uspehe, niti ne za potovanje v inozemstvo (nikar se ne bojte). Gre le za razvedri-

Razpis
ASO razpisuje v tem mesecu odbojkarško prvenstvo Univerze in Visokih šol za moške in ženske. Vsi športni referenti naj se udeležijo sestanka športnega odbora v ponedeljek 6. IV. ob 20. S seboj naj prinesejo prijave ekip, ker bo, na tem sestanku žrebanje in določanje program.

s tem, da je star že 30 let, da je imel že preko 200 dvobojev in da se je na njegovi zadnji turneji, zlasti pa v dvoboju s Turpinom, jasno pokazalo upadanje moči, ki je prvi znak krize. Športni svet je mizilno pričel koval povratnega srečanja, ki je bilo določeno za 12. september 1951. Ta dan bi se naj pokazalo ali je resnica, da Robinsonova zvezda zahaja, ali pa je treba Turpinovo zmago pripisati le slabim pripravam in kondiciji Robinsona. Mnenje večine se ni skladalo z mnenjem tistega angleškega novinarja, ki je ob odhodu Turpina v New York izjavil: »Ko se bosta srečala Robinson in Turpin v revidnem dvoboju, bo Turpin zmagal je bolj prepričljivo. Mislim celo, da ga bo knockoutiral in poslal v bolnišnico! Robinsonova sestra Evelyn je za nasprotno nekaj dni pred dvobojem izjavila: »Nikdar ne bom videti tega dvoboja. Ray ga bo ubil.« No, ubil ga ravno ni.

»Borba stoletja«
Robinson se je zavedal, kako važen dvoboj ima pred seboj, zato je že mesec dni pred svojim srečanjem začel z intenzivnim treningom. Kmalu so njegovi udarci zopet dobili svojo nekdanjo moč in preciznost in Ray je izvrstno pripravljen do čakal dan dvoboja. Živahnost v ameriški metropoli je bila ta dan naravnost neverjetna in govorilo se je samo o »borbi stoletja«. Na Polo Grounds se je zbralo preko 65.000 gledalcev, ki so mizilno pričakovali začetka. Skupni dohodek tega srečanja so znašali preko milijon dolarjev. Po odigranju angleske

Zvezda zahaja?

Tako se je spraševal ves svet. Nekateri strokovnjaki so hoteli razložiti njegov poraz z začetkom krize, ki neizogibno nastopi v življenju vsakega bokserja. Svoje trditve so hoteli dokazati

Na zasneženih grebenih okrog Triglava

Visokogorski smučarski tečaj

Planinskega društva Univerze

Ze meseca januarja je odbor organiziral predavanja, ki so jih vodili znani smučarski strokovnjaki in planinci. Profesor Drago Ulaga je predaval o zgodovini smučanja, prof. Marjan Jeločnik o tehniki, prof. Robert Kump o analogiji smučskih likov, tov. Zlender Tone o visokogorskem smučanju, tov. Hodalič Milan o poškodbah in tov. Verovšek Miha o zimski alpinistiki. Imena predavateljev pričajo o visoki kvaliteti predavanj, katerih se je udeležilo povprečno po 40 študentov — planincev. V tem času je bil pod strokovnim vodstvom organiziran smučarski izlet na Katarino.

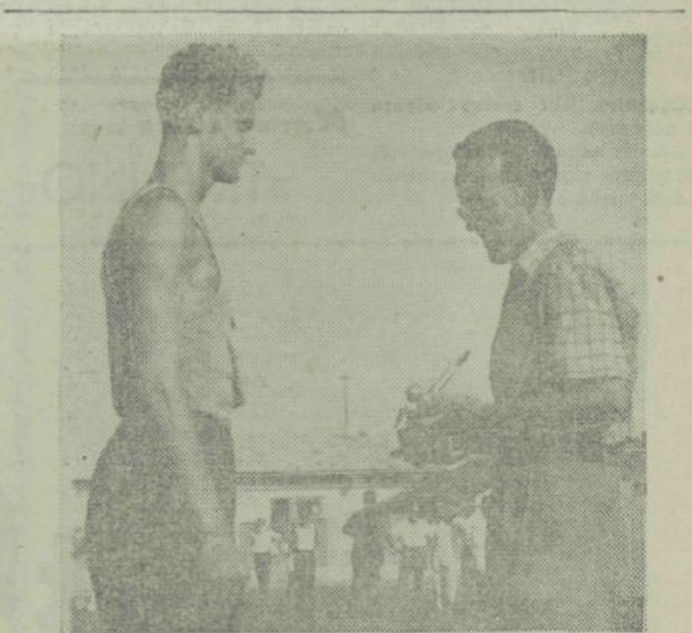
Sam tečaj pa je bil od 16. do 23. marca pri Triglavskih jezerih

in se ga je udeležilo 16 planincev in alpinistov — članov društva ter na povabilo odbora 2 zagrebška študenta — planinca. Lepo vreme in snežne razmere so omogočili popoln uspeh tečaja. Poleg smučarske šole, ki jo je vodil tov. Valič Ivo, so tečajniki vsak drug dan napravili celodnevni smučarski izlet. Povzpeli so se na Kanjavec (2568 m) in na Vogel (2348 m). Ob tej priložnosti so se vadili tudi v hoji z derezami in v rokovalju s cepinom. Tretji izlet je bil vzpon preko Bogatinskega sedla na Lančevico (2003 m) ter skozi Velika vrata v Lopotnico. Tečajniki so imeli tudi praktične vaje v reševanju ponesrečenca, ki sta jih vodila vodja tečaja tov. Verovšek Miha in Zupan France. Dr. Andlovic Jože pa je predaval o prvi pomoči.

Tečaj je dosegel svoj namen s tem, da je usposobil skupino manj izkušenih članov za visokogorsko smučanje. Z zagrebškima gostoma, ki sta bila nadvse zadovoljna s tečajem, pa so se dogovorili za tesnejše sodelovanje z njihovim študentskim planinskim društvom.

Tečaj je finansiral UO ZSJ ter delno tečajniki in društvo. Univerzitetnemu odboru izrekamo na tem mestu prisrčno zahvalo za pomoč.

Valič Ivo

Naš strelc Longor, ki se tudi pridno pripravlja na tekmovalje, (Več o njem prihodnjič.)

edini veljal za tekmeča za svetovno prvenstvo.

Katastrofa v Londonu

V Londonu je vladalo za ta dvoboj ogromno zanimanje. V londonski Earl's Court se je 10. julija zgignilo več kot 18.000 gledalcev. Kako nihče ni pričakoval zmage Turpina, tedanjega evropskega prvaka srednje kategorije, se vidi iz stav na predvečer dvoboja, saj je bil Robinson favorit z 50 : 7. Ze takoj po pričetku prve runde se je videlo, da Robinson ni tak kot po navadi. Njegovi udarci niso imeli tiste značilne hitrosti in preciznosti in kar je najvažnejše, manjkala jim je nekdanja ubojna moč. Posledice prejšnjega pretravanja in nešportnega načina življenja so se s tem jasno pokazale. Robinson ni bil niti fizično niti psihično pripravljen na dvoboj. Dasi je imel iniciativno v svojih nekaj skoraj vso borbo jo je vendar prepričljivo izgubil po točkah. Turkin

je skoraj vedno, kadar je Robinson napadel, šel v clinch in forsiral borbo ob blizu. Robinsonu prvič ni uspelo oddaljiti nasprotnika, kar je odločno vplivalo na izid borbe. Poleg tega mu je v 7. rundi ob treh glavnih poškodbah, ki so ga močno krvaveli do konca borbe, tako da je bil ves ring pokrit s krvjo. Izid srečanja je sprejelo občinstvo v celim svetu z ogromno senzacijo, saj nihče ni pričakoval Robinsonovega poraza. Ta je tudi sam izjavil po borbi, da ni niti zdaleč mislil, da se bo srečal s tako nevarnim nasprotnikom in so bile zato njegove priprave za dvoboj minimalne. Tako se je Robinson vrnil v Ameriko verjetno vse drugačne volje kakor leto pred tem.

Zvezda zahaja?

Tako se je spraševal ves svet. Nekateri strokovnjaki so hoteli razložiti njegov poraz z začetkom krize, ki neizogibno nastopi v življenju vsakega bokserja. Svoje trditve so hoteli dokazati

in ameriške himne se je pričela borba, ki so jo tisoči spremljali od začetka z zadržanim dihom. Ze v prvih sekundah se je začel besen spopad in napadi ter protinapadi so se hitro menjavali. V 2. rundi si je Robinson že zagotovil lahno prednost, ko je z močnim udarcem prisilil Turpina, da je pokleknil. V naslednji rundi je Robinson svoj tempo še povečal, boksal je naravnost s neverjetno naglico. Turpin je bil videti nekoliko zmeden, a je vendar dobro odnevarjal na nasprotnikove napade. V naslednjih rundah je tempo nekoliko popustil in kazalo je, da je Robinson že precej utrujen, medtem ko je Turpin postajal vedno borbenejši. V 8. rundi je bila borba zmedena. Nasprotnika sta plesala drug okrog drugega in se smejala. V naslednji rundi pa je Robinson zopet povečal svoj tempo in napadel nasprotnika z udarci z obema rokama. Turpinu je začela krvaveti rana na licu, kar je Robinsona še bolj vzpodbudilo. Tragedija se je začela v 10. rundi, ko je Robinson silovito napadel in zadel z močnim levim kročejem Britanca na sredjo obraza. Turpin se je zibal in se pričel umikati, poskušajoč se izogniti napadom. Vendar mu Robinson ni pustil do sape in je z izredno hitrostjo ponovno navallil. Sredi runde se je Turpin prenehal braniti in sodnik je ob nepopisnem tuljenju gledalcev proglasil Robinsona za zmagovalca.

Knockout v prvi rundi

Ko si je tako Robinson ponovno osvojil naslov svetovnega

prvaka srednje kategorije, je spoznal, da nima pred seboj sedaj nobenega resnega nasprotnika, ki bi mogel ogroziti njegovo krono, saj ga ni nihče več pozval na dvoboj. Imel je sicer nekaj prijateljskih srečanj, a nič več. Zato je sam pozval na dvoboj Joka Maxima, svetovnega prvaka polteške kategorije, ki je bil 7 kg težji od njega. Ta dvoboj, ki je bil 25. junija 1952 v Yankee stadionu, je bil eden najtežjih za Robinsona. Čeprav je bilo nenavadno vroče in so. parno, se je zbralo na stadionu preko 30.000 gledalcev. Temperatura je bila 30 stopinj nad ničlo in je največje pripomnila k Robinsonovemu porazu. Kot navadno je Robinson začel borbo z velikim tempom in je stalno vodil po točkah. Strašna vročina pa ga je počasi začela izčepirati, saj se je zaradi nje v deseti rundi onesvestil celo sodnik v ringu in so ga morali zamenjati. Robinson je nesrečno izgubil dvoboj v predzadnji rundi. Po zgrešenem desnem kročeju mu je namreč spodrsnilo, padel je na tla in pri tem tako močno udaril z glavo ob pod, da ni bil več zmožen nadaljevati borbo. Tako je Robinson doživel svoj prvi in zadnji knock out.

Zvezda je mrknila

Po tem dvoboju Robinson ni več nastopil v ringu. Postal je kšaretni plesalec in pevec, dalsi vse svetovno športno mnenje obsoja ta njegov korak. Morja pa Rayeva filozofija niti ni tako slaba, ko pravi: »Zakaj naj se riskiram svojo kožo v ring, ko začnem sedaj brez tega petkrat toliko, kot sem prej?«

OSNUTEK PRAVILNIKA

o poslovanju Odbora Samopomoči Univerze, Visokih šol in Akademij

- I.
 1. Studentska samopomoč je ustanova Univerzitetnega odbora ZSJ, ki je bila ustanovljena z namenom, da rešuje socialni in materialni položaj članov ZSJ ljubljanske univerze, visokih šol in akademij.
 2. Viri sredstev, ki jih odbor podeljuje, so naslednji:
 - a) Semestralni prispevki članov ZSJ od vpisu.
 - b) Prispevki Zdrženja od dohodkov kulturnih prireditelj.
 - c) Prispevki gospodarskih organizacij.
 - d) Ostali viri.
- II.
 1. Pravico do podpore imajo redni študenti, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
 - a) Da je aktiven član ZSJ, izpolnjuje dolžnosti do svojega Zdrženja in dosega dobre študijske uspehe.
 - b) Da je slabega socialnega stanja in sicer:
 - a) vojne sirote brez stalnih dohodkov,
 - b) zdravstveno ogroženi študenti brez stalnih dohodkov,
 - c) študenti revnih kmetov,
 - d) izjemni primeri.
 3. Postopek podelitve podpor. Vsak zainteresirani odda pismo prošnje, ki vsebuje zgoraj navedeno. V prošnji mora vsak prosilec navesti tudi vse svoje lastne dohodke ter dohodke svojih staršev. Študentje revnih kmetov pa navedejo tudi površino orne zemlje, število članov, ki žive v skupnem gospodarstvu, ter višino davčne osnove.

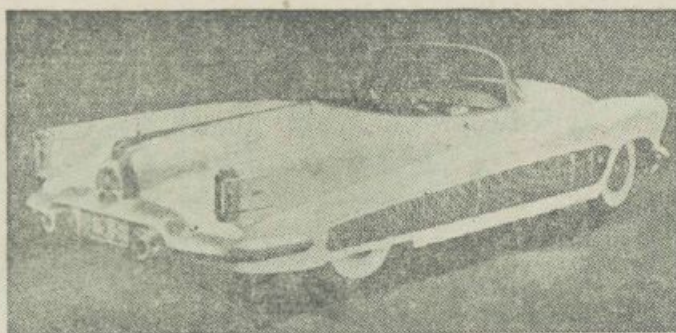
- III.
 1. Organizacijski sestav odbora Samopomoči. Delo odbora Samopomoči opravljajo predsednik, podpredsednik ter 5 članov.
- IV.
 1. Končne določbe:
 - a) Odbor posluje dvakrat tedensko v uradnih urah, ki jih določi in objavi.
 - b) Odbor opravlja svoje delo v skladu z navedenimi UO in pravilnikom poslovanja odbora Samopomoči.
 - c) Pri finančnem poslovanju upošteva odbor vse obstoječe gospodarske in pravne predpise.
 - d) Preko glasila ljubljanskih študentov obvešča študentsko javnost o možnosti pomoči (honorarne zaposlitve itd.) ter da je mesečna poročila o izplačanih podporah.

OBJAVA Zdravstveni fond bo organiziral kopanje za študente

Uprava Zdravstvenega fonda se že dalje časa ukvarja z mislijo, kako omogočiti študentom večkratno cenejše kopanje. Uspešno nam je pri upravi Solske poliklinike, ki je na našo prošnjo pripravljena nuditi študentom univerze svoje kopalnice na razpolago v določenih dnevih. Kopanje bi se torej vršilo v prostorih Solske poliklinike na Aškerčevi cesti 26, kar bo zlasti za slušatelje Tehniške visoke šole zelo prikladno. Da določimo za kopanje dneve in čas, ki bi študentom najbolj odgovarjal, vabimo vse zainteresirane naj se čimprej prijavijo v naši pisarni na Miklošičevi cesti 14-I. ali pa naj nam zaštopniki po letnikih predložijo skupne prijave, v katerih naj študente podajo svoje želje in pripombe.

Ker je pričetek kopanja odvisen od zadostnega števila prijavljenih, vabimo študente naj izkoristijo ugodno priliko in se v čim večjem številu prijavijo čimprej.

Naročite se na
»TRIBUNO«

Slika predstavlja avto, ki ga je nabavil PAVLIHA za srečnega izrečanca (danes je že 3. april). Ker so ta avto izdelali ameriški strokovnjaki naša je razumljivo, da je cena visoka in bi morda zaradi tega bili prisiljeni zmanjšati obseg lista. Ali ne bi bil izrečane zadovoljen tudi z manj luksuznim avtomobilom?

ZANIMIVOSTI IZ TEHNIKE

Kemično-geološki zavod v Los Angelesu

Kalifornijska Univerza v Los Angelesu je končala z gradnjo novega kemično-geološkega zavoda, ki je stal 4.500.000 dolarjev. Zavod so zgradili glede na nastopajoče potrebe druge polovice našega stoletja, ki bo, kot pravijo, »čas kemije«.

Pouk se je v novem zavodu začel oktobra lani. Zmogljivost je celih 1500 študentov, poleg teh pa 375 študentov lahko proučuje kvantitativno analizo, 50 organsko kemijo, 90 biokemijo in 150 fizikalno kemijo. Številke so postavljene glede na prostor in pripomočke v laboratorijih.

Kemično-geološki zavod v Los Angelesu pa ima še poseben raziskovalni laboratorij, v katerem lahko dela 100 raziskovalcev. Ta je namenjen že diplomiranim študentom. Za raziskovalce-doktorje je namenjeno 13 laboratorijev, z 24 pa razpolaga učno osebo.

Geološki oddelki zavoda imajo poleg laboratorija še moderne učilnice, seminarske prostore, knjižnico, zbirko mineralogov in fosilov, vključno pa tudi inštitut za geofiziko.

Celotni zavod obsega 6 petnadstropnih zgradb.

Einstein o humanizmu

Predstavniki lista »The New York Times« se je nedavno tega razgovarjal z dr. Albertom Einsteinom o težavah vzgojnega dela. Kaj je Einstein o tem izjavil:

»Ni zadosti, če človeka vzgojimo v strokovnjaka; na ta način postane samo koristen stroj, ne pa harmonično razvita osebnost. Vzbudivši pri posamezniku razumevanje, živ občutek resničnih življenjskih vrednosti in ga naučiti, da spozna vse lepe in moralne dobrine, je najvažnejša naloga vzgoje. Učenec se mora naučiti razumevanja, kaj je osnova človeške bitja za življenje. To zato, da bo lahko pravilno gledal na posameznika in skupnost.«

»Mladi rodovi se bodo vsega tega lahko zavedali samo z osebnim stikom s tistimi, ki jih učijo, ne pa s pomočjo učbenikov, vsaj v prvi vrsti ne. Tak način ustvarjanja in vzdrževanja našo kulturo in ko govorim o humanizmu, ne mislim na suhoparno, specializirano znanje zgodovine in filozofije.«

Z vodo pokrite stavbe

Namesto sedanjih težje terasnih železobetonskih streh, izoliranih s plastmi katranske lepilne, ki je po vrhu posuta še s peskom in gramozom, je predlagal francoski inženir Hayman naslednjo napravo streh: Na streho naj bi namestili lahko železobetonsko konstrukcijo, podobno nizkemu vodnemu rezervoarju, ki bi ga napolnili z vodo. To rešitev je videti smiselna, kajti betoj se obnese v vodi podobno kot les, ki se leta in leta ohrani v dobrem stanju, ako je stalno pod vodo, a takoj strohni, če je izmenoma suh in vlažen. Pozimi bi voda na takih strehah zamrznila samo v gornji plasti, poleti pa se vodna odeja le počasi segreva, ker jo izhlapevanje istočasno ohlaja. Gladina vode naj bi bila vsaj 30 cm visoka.

Konservirana kri

Na sestanku ameriškega združenja kemikov v Atlantic Cityju so poročali o poskusih z nekemično spojino, ki omogoča, da ostane človeška kri dalj časa uporabna za transfuzijo. Gre za spojino fenotiazin, ki ohranja kri v svežem stanju 7 tednov dlje kot sredstva, ki sr jih uporabljali do sedaj.

Največji uro v Evropi so namestili na mestno upravno mesto Osla. Ura ima premer 8,4 m in 35 zvoncev.

Ali veste, da se izvaževalni stroji s stotonskim bremenom premikajo s hitrostjo brzovlaka 75 km na uro in pri tem ustvarjajo na cm natančno.

Kako je organizirana Počitniška zveza na Univerzi

Mnogi člani ZSJ, ki so se vpisali v Počitniško zvezo na fakultetah, niso seznanjeni z njenim ustrojem in delom. Zato imam namen v naslednjih besedah to obrazložiti.

Vodstvo Počitniške zveze za študente tvori Predsedniški svet Univerze in Visokih šol, ki je neposredno odgovoren Glavnemu odboru PZS. Ta Predsedniški svet sestavljajo predstavniki fakultetnih odborov družin s predsednikom, ki je član Glavnega odbora PZS. Na fakultetah tvorijo družine organizacije Počitniške zveze. Zato naj se člani seznanjajo z vsemi oblikami dejavnosti organizacije pri svojih odborih družin, kjer vplačuje članarino in dobijo navodila za izkoriščanje ugodnosti, ki jih nudi PZS. Tudi vpis v družine vrše fakultetni odbori. Dolžnost teh odborov je tudi, da skličejo sestanke članov in jim obrazložijo vlogo in namen Počitniške zveze, da bodo člani vedeli, kakaj sploh plačujejo članarino.

Kjer na fakultetah družine še niso ustanovljene, naj študentje osnujejo iniciativni odbor treh članov. Ta odbor naj zbere prijavitelje za PZS in naj o tem obvesti Predsedniški svet.

S. Tonejc

Obvestilo predsedniškega sveta Počitniške zveze za Univerzo in visoke šole

Fakultetni odbori družin PZS lahko dobivajo informacije in oddajajo sporočila na Predsedniški svet pri asistentu Geografskega inštituta Univerze, Trg revolucije 11/II. Kakor hitro bomo dobili prostor na Univerzi, bomo organizirali dežurno službo ob sredah od 12. do 13.30 ure. Vsa obvestila Predsedniškega sveta bodo izločena v avlijski prostor, kjer bomo imeli stalno zeleno črto.

Sestava Predsedniškega sveta je sledeča: predsednik: Tonejc Saša, štud. geograf; tajnik: Komar Gojmir, štud. prava; blagajnik: Perić Nedeljko, strojna. Ostali člani pa so: Glažar Marko, agronom; Kalan Juvenci, fizik; Kramar Jože, elektro; Habijan Tršo, rud.; Fajt Vojko, arhitekt; Ovčar Vlado, gradbenar; Marčinko Vlado, kemija; Čepić Nada, geodezija; Hraber Igor, filozof; Soper Slavko, medicina; Kramer Vili, prir. mat. Tov. Milan Mlakar je član se-

ketariata GO PZS ter je kot član Univerzitetnega odbora ZSJ za povezavo med Počitniško zvezo in Zvezo študentov. Obveščamo blagajnike, naj 20% od pobrane članarine dostavljajo Glavnemu odboru PZS, 5% pa Predsedniškemu svetu. Podrobne informacije o finančnem poslovanju daje Perić Nedeljko vsak petek od 12. do 13. ure v sobi Zdrženja ZSJ strojne fakultete. — Predsednik Predsedniškega sveta Počitniške zveze za Univerzo in visoke šole,

„Morski psi“

(Nadaljevanje s 4. strani)

derne proze privzete predvsem kot zunanji pripomočki; ne poglabljajo psihološke slike oseb in njihovih medsebojnih odnosov (n. pr. s perspektivo preteklosti), temveč so uporabljene kot nov način, s katerim je mogoče doseči drastičnost — ekspresionistični učinek. Oblika ustvarja tisto dušeto atmosfero, v kateri sopejo ljudje. Tudi izraz bodisi ekspresionistično nekonvencionalen ali modernistično nervozen, ne skriva v sebi toliko pesniško moč kot razum, ki stopa v moderni prozi v ozadje.

Morski psi so torej bližji ekspresionizmu kakor modernizmu in nas že zategadelj ne morejo več pritegniti; ekspresionizem nam je danes že tuj. Prepletanje, dostikrat samo mešanje je ekspresionistični prijemov, izraza in tehnike z modernističnimi ima za posledico neko notranjo neenotnost, ki je občutna v celotni strukturi dela. Vrh tega moramo ugotoviti, da ves način prikazovanja v tej knjigi ni posledica globoko umetniškega navdih, niti izraz velike umetniške sile, ki ne glede na način ustvarjanja in na ideje, ki vodijo ustvarjanje te ali one dobe, ustvarja vedno nove traj-

ne umotvore. Plievier kot napreden duh je hotel izraziti svoja družbena spoznanja v obliki romana in se je pri tem poslužil sredstev tedaj že izumirajočega izuma svoje dobe — ekspresionizma hkrati z nekaterimi modernističnimi, ki pa jih je uporabil v smislu prvih. Tak, kot se nam predstavlja v Morskih psih, ne more prikriti na svoji pisateljski fiziognomiji potez žurnalista, ki je sicer dovolj spreten, da si prisvoji in efektivno izrazi umetniška sredstva, s čimer pa še ni ustvarjen prepričljiv, organsko v sebi zaključen umotvor.

Moderna literatura je vseskor težak problem za slovensko prevodno politiko. Kako se znajti sredi bujne rasti, kakršne literatura pred našim stoletjem ni poznala? En sam kriterij — naprednost — tu ne zadostuje. Slovenski bralec si želi literarnih del, ki niso najprej napredna, temveč predvsem umetniška — postulat, ki že sam po sebi vključuje naprednost, kot dokazujejo primeri iz svetovne književnosti (Balzac) in kot poudarja tudi sodobna slovenska literarna kritika. V tem smislu moramo navdušenost pozdraviti nekateri izdaje slovenskih založb (Hemingway, Faulkner, Silone). Nasprotno pa je brez pravega pomena izdaja Plievierovih Morskih psiv, ki nam danes s svojo zastarelo, neenotno in neelemtarno tehniko ne povedo več mnogo (pisatelja bi nam pač bolje predstavilo katero njegovih kasnejših del). Tako delo je kvetvejnemu dokumentu dobe in torej literarno-zgodovinska zadeva. Grün je prevajal zgolj razumsko in se ni izogibal nemogočim stilizacij; čeprav je res, da ni bil upravičen spreminjati razbiti slog originala, bi se vendar moral držati meja slovenskega jezika.

Vital Klavus

INŠTRUKCIJE

Vsi tovarši, ki bi hoteli instruirati srednješolce in dijake srednjih strokovnih šol, naj se čimprej obrnejo na našo Samopomoč, ki sprejema prijave vsak torek in četrtek od 12.30 do 14. ure.

srednješolcev!

Staršem

Studentska Samopomoč Vam lahko preskrbi inštruktorje — študente za vse predmete iz gimnazij, srednjih strokovnih šol in Univerze.

Starši, pohitite in nikar ne čakajte konca šolskega leta. Zagotovite svojemu otroku dober učni uspeh! Obrnite se na Studentsko Samopomoč, ki Vam je na razpolago vsak torek in četrtek od 12.30 do 14. ure, v Tomšičevi ulici 13 (soba 37). Ako ne utesnete, lahko pokličete tudi po telefonu na številko 23-333. Ne oklevajte! Inštruktorji — študenti ponujajo vestno in dobro! Honorar po dogovoru!

ALPINISTI!

AO Univerza sprejema prijave za Pizalno šolo. Informacije v društveni pisarni Lepi pot 6 (nasproti tobakne tovarne) ob sredah in petkih med 13 in 14 uro.

Še o strokovni literaturi

(Nadaljevanje s 1. strani)

li) in ki jih zahteva zaradi kušenj iz lastne prakse, specifičnih za naše bolnišnice — moramo vendar vedeti, da marsikur, kar ni niti v njegovih predavanjih niti v knjigi.

Slovenci smo majhen narod in imamo premalo sredstev, da bi lahko stopali v medicinski rami ob bogatejši narod, ki razpolaga z najugodnejšimi pogoji tako za teoretično in praktično delo, kot za ureditev fakultet in izdajanje literature. Zato bomo še dolgo prisiljeni učiti se od njih in posegati po tujih knjigah kot to delajo vsi naši zdravniki in profesorji, da lahko spremljajo razvoj sodobne medicine.

In tretje — kakaj tak strah pred tujim učenikom? Saj bi vsak intelektualce moral obvladati vsaj en tuj jezik, zdravnik pa po možnosti še več — vsaj pasivno! To prav gotovo sodi k akademski izobrazbi. In če pomislimo, da nam je gimnazij dala osnovo vsaj za en jezik in da so na raznih fakultetah te-

de, ki veljajo le za študente, ki stanujejo v internatu (torej za izvenljubljanske študente), vodijo se k dvoletnosti, saj morajo vsak izostanek iz internata posebej javiti in prositi za odobritev dežurno zaščitno sestro.

Nadaljnji komentarji k vsemu temu gotovo ni potrebnih. Univerzitetni odbor bo podprl realne zahteve tovaršic na teh treh šolah, ki se bore za položaj, ki jim po vsej pravici gre.

B. L.

Podpiramo upravičene zahteve!

(Nadaljevanje s 1. strani)

nioj ne smemo prej sesti dokler ne pride zaščitna sestra, ki je takrat dežurna v internatu, itd. Zdi se, kot da so nekatere točke pravilnika nunskega hišnega reda po osmih letih še vedno v veljavi. Vprašujemo se, komu na čast? Čudj nas, da nismo odgovorni forumi o teh problemih kaj več razmišljali.

Nedvomno je pravilno, da velja za gojenke z dovršeno nižjo gimnazijo, ki študirajo po programu za srednjo strokovno šolo, isti študijski režim in hišni red, kot je na podobnih srednjih šolah in v dijaških internatih, kjer so pedagoške metode v skladu s starostjo dijakin. Ni pa pravilno, da so istim pravilnikom podvržene študentke samo zato, ker do sedaj pač še niso uredili vprašanja stopnje njihovih šol in ker stanujejo v isti stavbi in so pod isto upravo z dijakinjami. Na ta način jim ni omogočeno družbeno udejstvovanje skupno z ostalo akademsko mladino, zaradi česar so kot članice Zveze študentov prikrajšane. Najbolj primerna rešitev teh problemov bo možna le ob popolnem razumevanju zainteresiranih forumov. Zahteve študentk so upravičene in edina logična posledica je priznanje statusa višje šole in hišni red, kakršnega imajo študentke na Studentskem naselju, seveda z določenimi popravki zaradi specifičnih okoliščin. Brez dvoma bo kolektiv s svojimi študentskim svetom najlažje reševal vsa notranja vprašanja v okviru hišnega reda, ki bo v interesu študentk in njihovega študija. Sedanje zastarele meto-

Metka

MEHANIČNA TKALNICA - CELJE

Proizvaja:

popeline
zefirje
batiste
flanelo
flanelete
damaste
blago
za delovne obleke itd.

Cenjenim odjemalcem bomo vedno nudili kvalitetno blago po konkurenčnih cenah